

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2020. 18. hét

A pánikvásárlás és a napszámoshiány akadályozza leginkább az élelmiszer-ellátást

Vajna Tamás 04. 26. 1 gazdaság Vajna Tamás Az utóbbi pár hét folyamán minden magyar polgár megtapasztalhatta a pánikvásárlás áldatlan hatásait. Az ország kenyérsütő állományát, liszt- és élesztőkészletét pillanatok alatt lerabolta a kétségbeesett nép. Miközben a háztartások hűtőiben mázsaszámra halmozódtak fel a kenyérsütés iránti tömeges és olthatatlan vágy miatt felhalmozott élesztőhegyek. "Egy kiszámítható és társadalmilag kontraproduktív, generációkon keresztül leszivárgó viselkedésmintáról van szó, ami bosszúságot okoz mindazoknak, akik egy ideig nem tudtak olajat, húst vagy lisztet venni. Ráadásul a megnövekedett kereslet az árakat felhajtja, és ami még rosszabb, elhiteti az emberekkel, hogy tényleg van ok a pánikra" - írja Kertész István, folyamattervező élelmiszermérnök, a Szent István Egyetem Élelmiszertudományi Karának egyetemi tanársegédje a Másfélfok című klímapolitikai oldalon megjelent elemzésében. Rendőri felügyelet mellett megejtett bevásárlás Győrben Fotó: Krizsán Csaba/MTI/MTVA Kertész szerint a COVID-19-járvány által okozott élelmiszergazdasági problémák nem a végfogyasztókat érintik a legrosszabbul. A régiós túltermelés ugyanis - ahogy az Eurostat adatai mutatják és ahogy a Qubiten korábban megírtuk - igen jelentős. Kampó a vendéglátásnak, de a termelés nem állt le A vendéglátószektor márciusi leállása azonban a HoReCa (Hotel, Restaurant, Café) ágazatban rozólemez hullámot indított el. "A nagykereskedelmi beszállítók jelentős bevételről esnek el, így a szektor átrendeződése várható. Az elsődlegesen feldolgozott és friss élelmiszerek e-kereskedelme nem kitaposott ösvény, így ezzel az egyébként csábító alternatívával nem, vagy csak kevesen tudják magukat átpozicionálni a háztartások kiszolgálására" - írja Kertész. Az élelmiszermérnök szerint nemzetközi tendencia, hogy a korábban a vendéglátást ellátó kereskedők és termelők igyekeznek a végfogyasztók ellátására áttérni. A kijárási korlátozás mellett azonban ez nehéz feladat, nemcsak az új ellátási láncok kiépítése, de a fogyasztók felé történő kommunikációs lehetőségek megcsappanása miatt is. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) által létrehozott termelőkereső felület, amelyen a vásárlók a termelőkkel közvetlenül tudnak kapcsolatba lépni és azokat vásárlásukkal támogatni, ugyanakkor üdvözlendő kezdeményezés. Kertész szerint ameddig a termelőknél nincsenek előállítási problémák, addig élelmiszerhiány sem lesz a fejlett és átmeneti gazdaságok országaiban. "Márpedig a gyümölcs ugyanúgy megéri és az állat ugyanúgy felnő, a koronavírus a mezőgazdasági javakat nem károsítja, a madárinfluenza vagy a sertéspestis sokkal nagyobb, milliárdos károkat okoz a magyar mezőgazdaságnak". Napszámoshiány Az előállítási láncot vendégmunkásainak mobilitása, illetve mobilitásának hiánya azonban megakaszthatja. "Ők nagyrészt kelet-európai országokból ingáznak idénymunkára, és a tavaszi-nyári szezonban nélkülük nem képesek olcsón friss zöldséget és gyümölcsöt előállítani a nagy nyugat- és dél-európai mezőgazdaságok" - fogalmaz Kertész, aki szerint már elkezdődött a tűzoltás, az EU-s

tagállamok felismerték a helyzet súlyosságát és igyekeznek biztosítani az idénymunkások beutazását, hiszen nincs alternatíva. Ugyanakkor a közép-kelet-európai mezőgazdaságok számára ez egy sokkal kevésbé jelentős kérdés, mivel aránylag kevés külföldi mezőgazdasági vendégmunkást fogadunk. Román idénymunkás Anglia délkeleti részén

Fotó: BEN STANSALL/AFP

Kilátások"Jelenleg az élelmiszeripari külkereskedelmi termékforgalmunk pozitív, tehát nagyobb összértéket szállítunk külföldre, mint amennyit behozunk, ez az utóbbi években nagyjából 600-700 milliárd forint környékén stagnált. Látni kell azonban, hogy a behozatalt a földrajzi adottságainkhoz képest indokolatlanul nagy mennyiségben feldolgozatlan termékek teszik ki, mert a magyar mezőgazdaság egyszerűen nem tud elég hatékonyan nyersanyagot termelni a hazai élelmiszer-feldolgozók számára. Az exportált élelmiszereink hozzáadott értéke alacsony, a régiós országokhoz képes a versenyképességünk gyenge, és féltő, hogy a leszakadásunk egyre növekedni fog" - írja Kertész. Az élelmiszermérnök szerint a megoldás a hatékony termék-előállítás, megfelelő ösztönzés mellett alacsonyabb környezetterhelést, és jobb erőforrás-felhasználást biztosító nagytermelők támogatása jelentené, akik az agrártechnológiai fejlesztéseket, fenntarthatóságot célzó innovációs eszközöket is nagyobb mértékben veszik igénybe. Kertész hozzáteszi, hogy ez nem a kistermelők támogatásának komplett megszüntetését jelentené, hanem támogatások racionalizálását. Ugyanis a mikro- és kisvállalkozások, östermelők stabil piaci érvényesülésének leglényegesebb akadálya a jogi és infrastrukturális támogatás hiánya, beleértve a fizetőképes kereslettel történő kapcsolódás elősegítését, ami hosszútávon kifizetődővé tenné a tevékenységüket. "A külföldi behozatal csökkentésének mellékes hatása, hogy magával vonja a nagy távolságokra történő fuvarozás visszaszorulását, így kibocsátáscsökkenést is eredményez - gondoljunk csak a kínai fokhagyma vagy marokkói paradicsom szállításának ökológiai és karbonlábnyomára"- írja Kertész. Az elemzés szerint a következő években a válság eredményeként várhatóan erősödni fog az EU-s tagországok protekcionista mezőgazdasági szemlélete. Ezért Magyarországnak is az élelmiszeripart saját nyersanyaggal ellátó agrárium kialakítására kell törekednie a kiszámítható élelmiszer-árszínvonal érdekében. Kertész összegzése szerint "ha nem akarjuk, hogy az élelmiszerárak elszabaduljanak, egy környezeti szempontból előnyösebb és gazdaságilag előremutató nemzeti agrárstratégiára van szükség. , mivel a jelenlegi a környezeti erőforrások tekintetében igen pazarló, és az egyes szereplők által igényelt ösztönzők jellegét rosszul priorizálja. Ha ez elmarad, az alkalmazkodóképesebb külföldi szereplők behozhatatlan előnyre fognak szert tenni, most, a felgyorsult változások idején van a legnagyobb esélyünk ezen változtatni és egy ellenállóbb élelmiszergazdaságot megalapozni". A hírekről sok helyen tájékozódhatsz. A Qubit krízisben és békeidőben is arra törekszik, hogy az események mögött álló mélyebb összefüggéseket is megértsük - szigorúan a modern tudomány szemszögéből, több mint 100 tudós-szerzőnk és szakértő újságíróink révén. Ez nekünk sokba kerül, de reméljük, nektek is sokat ér. Támogasd a Qubit fennmaradását! Korábbi kapcsolódó cikkeink: covid-19 koronavírus élelmiszerlánc élelmiszer-pazarlás mezőgazdaság agrárium magyarország -

[Eredeti](#)

(qubit.hu, 2020. április 26., vasárnap)

Bevásárlás járvány idején

KORLÁTOZÁSOK A koronavírus-járvány kezdete óta olvasónk aggodalommal megy vásárolni. Mit tehet azért, hogy elkerüljem a megfertőződést? - kérdezte. A járvány miatt számos ilyen kérdés merült fel.

Hogyan vásároljunk a járvány idején?

A koronavírus-járvány kezdete óta aggodalommal megyek vásárolni. Mit tehetek azért, hogy elkerüljem a megfertőződést? - kérdezte olvasónk.

A járvány miatt számos ilyen kérdés merült fel. Az Amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerfelügyelet (FDA) és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) szakértőinek válaszai alapján foglaljuk össze a legfontosabb teendőket.

Felkészülten vásárolni

Az első - és az egyik legfontosabb - az FDA és a Nébih szakértői szerint, hogy mindenki felkészülve érkezzon a boltokba. Azaz készítsen listát a szükséges termékekről, a mostani helyzet ugyanis nem a nézelődés és az üzletekben való lődörgés időszaka. Az FDA azt javasolja, maximum egy-két hétre elegendő ételt vásároljon mindenki, így nem okoznak átmeneti hiányokat, a fertőzés kockázatát azonban csökkenti, ha az emberek nem járnak naponta boltba.

A bevásárlás során mindenkinek érdemes maszkot vagy valamilyen arcot jól takaró kendőt viselnie (Budapesten hétfőtől kötelezővé tették). Emellett jó, ha van kéznél fertőtlenítőszer is, amellyel át lehet törölni a bevásárlókocsi vagy a kosár fogóját. Fontos, hogy a vásárlók a boltokban is tartsák egymás közt a megfelelő távolságot. A Nébih arra is felhívta a figyelmet, hogy lehetőség szerint a vásárlók gumikesztyűben menjenek a boltba. Csak azt az élelmiszert fogják meg, amelyet utána a kosarukba tesznek és megvesznek!

Felmerült a kérdés, hogy érdemes-e mellőzni a vászontáskákat a járványos időszak alatt. Bár nem bizonyították be, hogy ezek terjesztenék a betegséget, a North Carolina State University élelmiszerbiztonsági szakértője szerint érdemes minden vásárlás után kimosni a bevásárlótáskákat. Benjamin Chapman tanácsa szerint hazaérkezés után a szatyor kerüljön a mosógépbe, a bevásárlást végző személy pedig mosson kezet.

Törölni vagy nem törölni?

Az FDA és a Nébih szerint nincs egyértelmű bizonyíték arra, hogy az élelmiszerek vagy azok csomagolása terjesztette volna a fertőzést, azonban a váladékkal, ételmaradékkal szennyezett papírcsomagoláson körülbelül egy, a műanyag csomagoláson pedig akár három napig is életben maradhat a koronavírus. Éppen ezért a Nébih javaslata szerint a kockázatokat úgy lehet minimálisra csökkenteni, ha az emberek betartják az alapvető higiénés szabályokat, tehát gyakran kezet mosnak, fertőtlenítenek, és nem nyúlnak az arcukhoz.

A tanácsok szerint húsokból, felvágottakból, pékáruból most jobb előrecsomagoltat vásárolni, és a csomagolást hazaérkezve érdemes eltávolítani, kidobni, és a terméket saját - tiszta - tárolóba áttenni. Aki biztosra szeretne menni, a konzerveket három napra tegye "karanténba" a Nébih szerint, vagyis csak 72 óra után vegye elő őket. Ha erre nincs idő, akkor is van megoldás: fertőtlenítővel, mondjuk kétszázalékos hipós oldattal kívülről át kell törölni a konzerveket. Legjobb, ha hazatérés után rögtön kezet mosunk, majd az árucikkek elpakolása után ismét.

Mi legyen a zöldségekkel?

A Nébih szerint a nem csomagolt élelmiszerek felületén a jelenlegi ismeretek szerint alacsony a koronavírus túlélési esélye, így például a gyümölcsök és zöldségek tisztítása is úgy zajlik, mint békeidőben, azaz hideg vízzel alaposan le kell mosni őket, a földes termékeket pedig súrolókefével lehet megtisztítani.

Amit meg lehet hámozni, azt meg kell tenni fogyasztás előtt. Fontos tudni, hogy a fagyasztás nem öli meg a vírusokat. A zöldségek és gyümölcsök tisztítása után is kezet kell mosni, illetve a mosogató, konyhapult könyekét sem árt rendbe tenni.

Vásárláskor mindenkinek érdemes szájmazskot vagy arcot eltakaró kendőt viselnie, Budapesten hétfőtől kötelező is

[Eredeti](#)

(Nógrád Megyei Hírlap, 2020. április 27., hétfő, 1+12. oldal)

Ha cég nevére vásárol, nem jön létre fogyasztói jogviszony

Ha boltban vásárol és számlát is kér, akkor sem biztos, hogy a termék hibája esetén reklamálhat. Tudni kell ugyanis, hogy a fogyasztói többletjogok nem illetik meg a vállalkozókat. Ezért se mindegy, kinek a nevét írhatja vásárlóként a számlára.

"Barkácsáruházban vásároltam eszközöket vállalkozásom nevére, számlát kértem. Nem sokkal később tönkrementek, több is elromlott. Visszavitettem a hibásakat az üzletbe, hogy a jótállás keretében cseréjüket vagy javításukat kérjem. Azonban azt mondták, hogy nekem nincs garancia, mivel ezek hobbieszközök, nem mindennapos, nem üzemszerű, vállalkozói használatra valók. Nagyon elcsodálkoztam. Csalódtam. Valóban jogos igényem elhárítása? Mit tehetek? Mi a tanulság?" - kérdezte a szerkesztőségünkhöz forduló olvasónk. A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Irodahálózat szakemberei elmondták, hogy ha vállalkozás vásárol terméket, akkor valóban nem jön létre fogyasztói jogviszony. Így ilyenkor a fogyasztót megillető többletjogokról sem beszélhetünk. A vállalkozó nem fordulhat vevőként például a fogyasztóvédelmi békéltető testületekhez, hogy ingyenes eljárásukat kérje minőségi panasz ügyében. Kötelező egy év jótállás, garancia csak akkor van érvényben, ha fogyasztó, magánember a vevő és vállalkozó az eladó. Vállalkozások közötti jogviszonyban ez nem áll fenn. Ha azonban az eladó mégis szándékosan vagy tévedésből vállalja az egy éves vagy ennél hosszabb idejű jótállást, akkor az köti őt, tehát hiba esetén köteles helytállni. Továbbá vállalkozások közötti adásvétel esetén a Polgári törvénykönyv egy év kellékszavatossági időt határoz meg. Tehát hiba esetén ezen belül tud reklamálni a vevő, de ilyenkor a bizonyítási teher rajta van. Neki kell igazolnia - például szakértői véleménnyel -, hogy a termék már a vásárláskor is rossz volt. Ha pedig elutasítja a kereskedő a cserére, a javításra, a visszavételre vagy a kártérítésre vonatkozó igényét, akkor peres eljárás során rendezheti a jogvitát. Amikor reklamáló olvasónkat a barkácsüzletben tájékoztatták, valószínűleg arra hívták fel a figyelmét, hogy a hobbieszközök nem mindennapos, nem üzemszerű, vállalkozói használatra valók. Nem professzionális alkalmazásra szánta azokat a gyártó, az azzal járó megterhelést nem kell bírniuk. Így az abból adódó hibákért nem kell a kereskedőnek felelnie. Ez olvasónk esetének a tanulsága. Aki vállalkozásban végzett munka miatt vesz eszközt, annak olyat

érdeemes választania, amit hosszútávon minden nap, üzemszerűen alkalmazhat és ez szerepel is a termék leírásában. Aki pedig otthoni használatra vásárol berendezéseket, annak a garancia, a jótállás, a békéltető testületi eljárás lehetősége miatt ügyelnie kell arra, hogy létrejöjjön a fogyasztói jogviszony. Azt pedig kizárja, ha vállalkozás nevére kér számlát. - Rimányi Zita

[Eredeti](#)

(kisalfold.hu, 2020. április 27., hétfő)

Kötelező csere: újabb változás várható a fogyasztóvédelem terén

2022 májusától, ha meghibásodik egy termék, és 30 napon belül sem sikerül megjavítani, kötelező lesz kicserélni.

"Merjenek panaszt tenni a fogyasztók, álljanak ki magukért és másokért" - hívta fel a figyelmet Keszthelyi Nikoletta, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára. A hirado.hu-nak elmondta: Az online kereskedelemben ez az arány 56 százalék. "Ennek részeként javasoljuk, hogy ha a termék 15 napon belül nem javítható, a vállalkozásnak tájékoztatnia kell a fogyasztót a várható javítási időről. Ha harminc napon belül sem sikerül kijavítani a terméket, akkor a cég köteles cserélni azt" - mondta. Valamint abban az esetben is, ha már az első meghibásodás esetén megállapítható, hogy a termék nem javítható vagy három javítás után újra meghibásodik, akkor mindenképp kötelező a cseréje. A meghibásodott termékek javítását végző szervizek ellenőrzésére a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságot jelölnék ki, hogy ezzel is javítsák a fogyasztók és a kereskedők közötti kommunikációt. Fellépnek a kettős minőség ellen A helyettes államtitkár másik fő feladatnak nevezte a kettős minőség elleni fellépést. Ismert, egyes termékek azonos márkanéven és csomagolásban, de eltérő minőségben kerülnek forgalomba Nyugat-Európában és Magyarországon. A kettős minőség tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül 2022. május 28-tól. Az ITM laboratóriumi vizsgálatai folyamatosak, az ehhez szükséges mintákat külföldről beszerezték. "A vásárlás a vírusjárvány idején azonban szünetel" - mondta. Szabálysértés esetén nemcsak figyelmeztetést, hanem pénzbírságot is kiszabhatnak. Jövőre pedig elindítják a hatósági eljárásokat. Bevezetik az e-jótállási jegyet Az e-kiskereskedelem éves forgalma mintegy ezermilliárd forintot tesz ki, és évről évre nő. Az interneten rendelt áruk esetén a csomag nem mindig tartalmazta a jótállási jegyet. "A tárcá tervezi az e-jótállási jegy bevezetését is, hogy ezek a dokumentumok elérhetőek legyenek online, illetve egy applikáción keresztül is" - fogalmazott Keszthelyi Nikoletta. Az eljárás ingyenes. Panasz esetén a lakhely szerint illetékes kormányhivatalhoz fordulhat a vevő, illetve kormányablakon keresztül is el lehet járni. Hatékonyak az ellenőrzések Kitért arra, hogy tavaly több mint 10 ezer üzletet és 2400 webáruházat ellenőriztek, ami 650 ezer termék árának ellenőrzését jelentette, a kifogásolási arány 3 százalékos volt. - ismertette. Továbbra is kiemelten kezelik a termékbiztonságot, tavaly óta 1500 termékfajtát vizsgáltak be, ebből 630 kockázatos volt, 140 esetben a vásárlóktól is vissza kellett hívni a termékeket - jelezte. A fogyasztóvédelmi hatóság szakemberei folyamatosan dolgoznak a magyar családok védelme, a jogkövető vállalkozások érdekében. Kiemelte: a koronavírus miatti megtévesztéseket is büntetik. A bejelentések

jelentős részét kitevő légiutas-panaszok ügyében jelenleg egyeztető tárgyalások zajlanak az Európai Bizottsággal. -

[Eredeti](#)

(hirado.hu, 2020. április 27., hétfő)

A babaváró hitelek a banki törlesztési moratórium igazi nyertesei

A babaváró kölcsönrel rendelkezőknek éri meg igazán a banki fizetési moratórium igénybevétele; azok az ügyfelek ugyanis, akiknek március 18-ig folyósították a babaváró kölcsönt, az első öt évben nem fizetnek kamatot, tehát a fizetési stop alatt kamattartozásuk nem halmozódik fel.

Az MNB honlapján publikált írás szerintha pedig megszületik a második és harmadik gyerek - és az első baba után a család nem kért még törlesztési szüneteltetést - a felfüggesztés miatt nagyobb tőkeösszeget engednek el nekik. Emlékeztetnek rá, hogy a babaváró kölcsön egy speciális személyi kölcsön konstrukció, amelynél az adósok a futamidő első öt évében nem fizetnek ügyleti kamatot, a szerződéseket 2019. július 1-től köthették meg az ügyfelek, így a kamatmentesség még minden adósra vonatkozik. Az adósok által fizetett törlesztőrészlet csak tőkét, valamint 0,5 százalékos kezességvállalási díjat tartalmaz, a fizetési moratórium ideje alatt azonban a kezességvállalási díjat sem kell megfizetniük. Bár a moratóriumhoz köthető futamidő-hosszabbítás ideje alatt már megjelenik a kezességvállalási díj, azt majd csak a fennmaradó, jóval alacsonyabb tartozás arányában kell megfizetni. Ha a babaváró kölcsön adósa él a halasztás lehetőségével - akár annak ellenére is, hogy a döntés pillanatában képes lenne a törlesztésre - akkor a meg nem fizetett törlesztőrészletek összegét megtakaríthatja, esetleg a későbbiekben a babaváró kölcsön előtörlesztésére is fordíthatja. Ennél a kölcsönrel ingyenes az előtörlesztés, kivéve ha nem születik gyermek és a futamidő első öt évében a felvett kölcsön összegének 50 százalékát eléri előtörlesztés, ekkor ugyanis az arra vonatkozó kamattámogatást vissza kell fizetni. Amennyiben a második vagy harmadik gyermek vállalását tervezi az adós, és még nem élt az első gyermek születéséhez kapcsolódó törlesztési szüneteltetés lehetőségével, akkor még inkább megfontolandó a fizetési moratórium igénybevétele. A gyermekvállalási támogatást ugyanis a fennálló kölcsöntartozás százalékában határozzák meg, márpedig a fizetési moratórium igénybevétele esetén a tőketartozás nem csökken, ezáltal magasabb mértékű gyermekvállalási támogatást vehet igénybe az adós. Jelentős különbség a fizetési moratórium és a babaváró kölcsönkonstrukció adta halasztási lehetőség között, hogy a jelenlegi szabályok szerint a koronavírussal kapcsolatos intézkedések keretében hozott fizetési haladék csak 2020. december 31-ig, míg a gyermek születése kapcsán kért szüneteltetés 3 éves időtartamra szól. Kiemelték azt is, hogy a babaváró kölcsönökhöz kapcsolódó bármilyen ügyintézésre az MNB körlevelében az elektronikus módok használatára szólította fel a pénzügyi intézményeket. A cikk szerzője Szakács János az MNB főosztályvezetője és dr. Tóth Szandra vezető fogyasztóvédelmi szakértő - MTI

[Eredeti](#)

(origo.hu, 2020. április 27., hétfő)

Egészségkárosító potencianövelő szert von ki a forgalomból a Nébih

Az étrend-kiegészítő terápiás mennyiségben tartalmaz impotencia kezelésére alkalmas Avanafilt, így súlyos egészségkárosodási kockázatot jelent. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) minőségmegőrzési időre tekintet nélkül kivonhatja a forgalomból a férfiaknak készült Boom Boom Extra megnevezésű növényi kivonatokat tartalmazó étrendkiegészítő kapszulát - jelent meg a hivatal honlapján kedden. Közleményük szerint a Nébih két különböző weboldalon internetes próbavásárlást végzett [...]

Az étrend-kiegészítő terápiás mennyiségben tartalmaz impotencia kezelésére alkalmas Avanafilt, így súlyos egészségkárosodási kockázatot jelent. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) minőségmegőrzési időre tekintet nélkül kivonhatja a forgalomból a férfiaknak készült Boom Boom Extra megnevezésű növényi kivonatokat tartalmazó étrendkiegészítő kapszulát - jelent meg a hivatal honlapján kedden.

Közleményük szerint a Nébih két különböző weboldalon internetes próbavásárlást végzett a Boom Boom Extra megnevezésű étrend-kiegészítő kapszulából. A laboratóriumi vizsgálat Avanafil gyógyszer-hatóanyagot mutatott ki a Kínából származó termékekből. Az étrend-kiegészítő terápiás mennyiségben tartalmaz impotencia kezelésére alkalmas Avanafilt, így súlyos egészségkárosodási kockázatot jelent. Kiemelték, hogy az étrendkiegészítők az Európai Unióban érvényes és a magyarországi szabályozás szerint is élelmiszernek minősülnek.

Vényköteles hatóanyag

Gyógyszerhatóanyag felhasználása élelmiszerben tilos, kizárólag az engedélyezett, felügyelt körülmények között előállított gyógyszerekben engedhető meg, továbbá az ezen hatóanyagot tartalmazó készítmények kiadása Magyarországon orvosi rendelvényhez kötött. Közölték: a dobozonként két kapszulát tartalmazó termék forgalmazója a Perome S.R.O., amelynek címe: 943 01 Stúrovo, Hlavná 22.

A Nébih felhívja figyelmet arra, hogy a termék egészségre ártalmas lehet, ezért fogyasztása kerülendő. Amennyiben bárki észleli a termék forgalmazását, kéri, hogy jelezze a Nébih Zöld Számán vagy e-mail címén (06-80/263-244, ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu).

Forrás: MTI/Fotó: képernyőfelvétel - PestiSrácok.hu

[Eredeti](#)

(pestisracok.hu, 2020. április 28., kedd)

Új trükköket vetnek be a csalók a járványhelyzetben Oroszországban

A csalók a gyógyítás vagy a segítségnyújtás ígéretével nem létező árukat, szolgáltatásokat és kedvezményeket kínálnak, többnyire a világhálón, kihasználva a kijárási korlátozások nyomán kialakult helyzetet.

"Vírusölő" légtisztító árusítástól, a lakás kifosztására kihasznált otthoni tesztelés felkínálásán át az adathalász Zoom-konferenciákra való meghívásokig újabb módszerekkel próbálják a járványhelyzetet kihasználni a bűnözők Oroszországban - figyelmeztetett kedden fogyasztóvédelmi felügyelet (Roszpotrebnadzor), amely kulcsszerepet játszik az új koronavírus terjedése elleni védekezésben. A csalók a gyógyítás vagy a segítségnyújtás ígéretével nem létező árukat, szolgáltatásokat és kedvezményeket kínálnak, többnyire a világhálón, kihasználva a kijárási korlátozások nyomán kialakult helyzetet. Felajánlják például a hiszékenyeknek, hogy ha megadják bankkártyájuk adatait, ellenőrzik, hogy pontosan milyen messzire távolodhatnak el az otthonuktól. Hamis weboldalak jöttek létre, amelyek a Moszkva és más nagyvárosok közlekedésében való részvételre feljogosító engedélyeket forgalmazznak. A bűnözők különböző hatóságok nevében sms-üzenetekben országszerte bírság befizetésére szólítják fel az embereket, arra hivatkozva, hogy a telefonjuk geolokációs adatai szerint megszegték a karantént, vagy közlik velük, hogy fertőzöttel léptek kapcsolatba és azonnali otthoni tesztet kínálnak fel. Borsos áron semmivel sem igazolt hatékonyságú "vírusölő" berendezéseket és védőeszközöket kínálnak. A Roszpotrebnadzor rámutatott, hogy csalók személyes adatokat próbálnak meg kicsalni olyanoktól, akik a járvány közepette állami támogatásért vagy kártérítésért folyamodnának. Vannak olyan álszolgáltatók is, akik anyagi ellenszolgáltatás fejében segítséget ajánlanak fel bírságok behajtása és csőd eljárás ellen. A szolgálat óvatosságra intett a hamis jótékonysági akciókban való részvételtől is. Olyan, távmunkát ígérő hirdetések is megjelentek a világhálón, amelyek adathalász Zoom-munkaintervjúra való bejelentkezésre vagy oktatási anyagok megvásárlására biztatnak. Hasonlóképpen, személyes információk megszerzésére hoztak létre olyan oldalakat, amelyek látszólag az Egészségügyi Világszervezet (WHO), vagy az orosz egészségügyi minisztérium hivatalos portáljai. Oroszországban az elmúlt nap folyamán 6411-gyel (7,4 százalékkal) 93 558-ra nőtt az igazolt fertőzöttek száma a kedden közzétett hivatalos adatok szerint, és ebben a tekintetben Oroszország a nyolcadik helyre került a nemzetközi nyilvántartásban, Iránt megelőzve. Az Covid-19 betegségben elhunytak száma 72-vel 867-re, a gyógyultaké pedig 1110-zel 8456-ra nőtt. Egy nappal korábban 6198 új fertőzöttről és 50 új halálos áldozatról szólt a beszámoló. Az új esetekkel együtt a fertőzöttek száma Moszkvában keddre 3075-tel 48 426-ra, Moszkva megyében 523-mal 10 231-re, Szentpéterváron pedig 198-cal 2436-ra nőtt. A halottak száma ezekben a régiókban 479, 74 és 27. A fővárosban a gyógyultak számának növekménye 606 volt - ami a duplája az elmúlt napok átlagának - és elérte a 4130-at. Az országban eddig csaknem 3 millió 130 ezer szűrést végeztek el, az utóbbi egy nap alatt pedig csaknem 120 ezret. Anasztaszija Rakova polgármester-helyettes hétfő este a Rosszija 1 tévécsatornával közölte, hogy egy hét alatt 70 százalékkal nőtt a fővárosi kórházakban tüdőgyulladással kezelték száma. Mint mondta, több mint 20 ezer ágyat foglalnak el, de az elkövetkező napokban mintegy 28 ezer egységgel bővül majd az ágykapacitás. Rakova szerint ugyancsak több mint 20 ezer azoknak a száma Moszkvában, akiket heveny légúti fertőzés tüneteivel otthonukban tartanak orvosi megfigyelés alatt. Ezeknél a pácienseknél kötelező megvizsgálni a betegséget okozó SARS-CoV-2 vírus jelenlétét. Az orosz Forbes magazin a VCIOM állami közvélemény-kutató intézet adataira hivatkozva azt írta, hogy példátlanul alacsonyra csökkent Vlagyimir Putyin orosz elnök iránti bizalom, amiben szerepe lehet a Covid-19-helyzet kezelésének is. A megkérdezettek 28,3 százaléka nevezte meg Putyint arra a kérdésre válaszolva, hogy melyik politikusban bízik meg. A VCIOM tavaly májusban megváltoztatta metodikáját, amelyben

kizárólag nyitott kérdésben, nevek sugalmazása nélkül igyekezett megállapítani, hogy mekkora az egyes politikusok iránti bizalom. Az elnök történelmi mélypontra, 30,5 százalékon állt akkor. Az intézet elkezdett zárt kérdéssel is operálni, arról faggatva a válaszadókat, hogy megbíznak-e Putyinban. Az ezzel a módszerrel elkészített felmérésben az orosz vezető 2020. január 26-án érte el 73,9 százalékos csúcspontot, amely azonban azóta szintén csökkent és egy március 22-én mért 67 százalékos negatív csúcs után április 19-én 69,8 százalékon állt.

[Eredeti](#)

(kulfold.ma.hu, 2020. április 28., kedd)

A járvány újabb trükkökre sarkallja a csalókat

Vírusölő légtisztító árusítástól, a lakás kifosztására kihasznált otthoni tesztelés felkínálásán át az adathalász Zoom-konferenciákra való meghívásokig újabb módszerekkel próbálják a járványhelyzetet kihasználni a bűnözők.

Vírusölő légtisztító árusítástól, a lakás kifosztására kihasznált otthoni tesztelés felkínálásán át az adathalász Zoom-konferenciákra való meghívásokig újabb módszerekkel próbálják a járványhelyzetet kihasználni a bűnözők Oroszországban - figyelmeztetett a fogyasztóvédelmi felügyelet (Roszpotrebnadzor), amely kulcsszerepet játszik az új koronavírus terjedése elleni védekezésben. A csalók a gyógyítás vagy a segítségnyújtás ígéretével nem létező árukat, szolgáltatásokat és kedvezményeket kínálnak, többnyire a világhálón, kihasználva a kijárási korlátozások nyomán kialakult helyzetet. Felajánlják például a hiszékenyeknek, hogy ha megadják bankkártyájuk adatait, ellenőrzik, hogy pontosan milyen messzire távolodhatnak el az otthonuktól. Hamis weboldalak jöttek létre, amelyek a Moszkva és más nagyvárosok közlekedésében való részvételre feljogosító engedélyeket forgalmazznak. Képünk illusztrációja: Shutterstock A bűnözők különböző hatóságok nevében sms-üzenetekben országszerte bírság befizetésére szólítják fel az embereket, arra hivatkozva, hogy a telefonjuk geolokációs adatai szerint megszegték a karantént, vagy közlik velük, hogy fertőzőttel léptek kapcsolatba és azonnali otthoni tesztet kínálnak fel. Borsos áron semmivel sem igazolt hatékonyságú "vírusölő" berendezéseket és védőeszközöket kínálnak. A Roszpotrebnadzor rámutatott, hogy csalók személyes adatokat próbálnak meg kicsalni olyanoktól, akik a járvány közepette állami támogatásért vagy kártérítésért folyamodnának. Vannak olyan álszolgáltatók is, akik anyagi ellenszolgáltatás fejében segítséget ajánlanak fel bírságok behajtása és csődeljárás ellen. A szolgálat óvatosságra intett a hamis jótékonysági akciókban való részvételtől is. Olyan, távmunkát ígérő hirdetések is megjelentek a világhálón, amelyek adathalász Zoom-munkainterjúra való bejelentkezésre vagy oktatási anyagok megvásárlására biztatnak. Hasonlóképpen, személyes információk megszerzésére hoztak létre olyan oldalakat, amelyek látszólag az Egészségügyi Világszervezet (WHO), vagy az orosz egészségügyi minisztérium hivatalos portáljai. - MTI

[Eredeti](#)

(vg.hu, 2020. április 28., kedd)

Visszafizetendő jegyárak

Az elmúlt öt-hat hétben cikkek özönét olvashattuk arról, hogy egyes rendezvényeknél a szervezők visszafizet-e a jegyek árát vagy sem. Korábban az utazásokkal, az előre lefoglalt szállással, jegyárakkal kapcsolatban is pontosan ugyanez a kérdés vetődött fel. A koronavírus megváltoztatta, lecsökkentett a szolgáltató piacot. Ők is nehéz helyzetbe kerültek, egy-egy elmaradt szolgáltatás árát egyáltalán nem biztos, hogy vissza tudják vagy vissza akarják fizetni. Milyen lehetőségeink vannak ebben a helyzetben? Erről beszélgetünk most Dr. Inzelt Évával, a Budapesti Békéltető Testület nemrég megválasztott új elnökével. Címkék: kérvény, egyezség, vállalkozás, csekk, fogyasztóvédelem.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2020. április 28., kedd, 09 óra)

Meglennénk, ha minden külföldi élelmiszer eltűnne a polcokról?

Tápérték, élelmiszerbiztonság, ökológiai lábnyom és az élelmiszerveszteség csökkentése: minden érv a helyi termelésű élelmiszerek mellett szólna. Magyarország még szerencsés ebből a szempontból, a Föld nagy részén azonban kivitelezhetetlen, hogy rövidüljön az ellátási lánc az élelmiszeriparban.

Délután háromkor be kellene zárni azokat az élelmiszerüzleteket, amelyek "az importárukat favorizálják a napi bevétel-maximalizálásuk érdekében" - vetette fel a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a napokban. A kormány idáig nem merészkedett az áruházláncokkal kapcsolatban, de az Agrárminisztérium több vezetője beszélt arról: a mostani időszakban különösen fontos lenne, hogy a polcokra magyar termékek kerüljenek. A magyar termékek helyzetbe hozása nem új ötlet, a kormány sem először húzza ezt elő. Nem véletlenül: az elmúlt évtizedekben az élelmiszeripar is globálissá vált, ami a fogyasztókat is arra szoktatta, hogy az év bármely szakában a Föld bármelyik pontjáról származó élelmiszert kedvünkre leemelhetnek a polcokról. Ennek ahogyan az előnyei, úgy a hátrányai is megvannak: nem minden ország és terület rendelkezik olyan földrajzi adottságokkal és éghajlattal, ami a virágzó és termékeny mezőgazdasághoz szükséges. Ez azonban függéshez is vezetett, amire a koronavírus-járvány most különösen rávilágít, és felélénkült a vita a globális láncok rövidítéséről. Az országok jelentős százaléka importálja az élelmiszert, Abu-Dzabi például 80 százalékban a külföldről behozott élelmiszertől függ. Magyarország ehhez képest szerencsés helyzetben van: a hazai boltokban kapható élelmiszerek körülbelül 80 százaléká itthonról származik. é AFP / DPA / Frank Rumpenhorst A finn Aalto-i egyetem kutatói szintén a napokban publikáltak egy nemzetközi kutatást. A tudósok arra az eredményre jutottak, hogy a Föld lakosságának kevesebb mint a harmada jut csak olyan élelmiszerhez, ami a közeléből származik. Ehhez az egész világra levetítve modellezték azt, hogy mekkora a távolság a termelés és a fogyasztás helyszíne között a gabonafélék, a rizs, a kukorica, a köles és a hüvelyesek természeténél. Míg Európában és Észak-Amerikában többnyire 500

kilométeren belül hozzájuthatunk gabonafélékhez, addig ez az átlag a világ egészére levetítve már 3800 kilométer. Ez pedig nagy gondot jelenthet egy olyan - a globális rendszert megrengető esemény során - mint a jelenlegi koronavírus-járvány. Az látszik azonban, hogy pusztán a helyi termelés a mostani módszerekkel és a fogyasztási szokásainkkal jelenleg közel sem elégítené ki azt, amennyi élelmiszerre szükségünk van. A minél közelebbi termelés az élelmiszerveszteséget és az üvegházhatásúgáz-kibocsátást is csökkentené, de új problémákkal is szembesülnünk kellene: ilyen a vízszennyezés és a vízhiány a sűrűn lakott területek esetében, és annak a következménye, ha éppen gyengébb a termés az egyik évben. Csak a baj van a globalizációval? Az a globalizált lánc azonban nem csak a fogyasztói kereslet miatt alakult ki. Az emberiség egyre nagyobb aránya él városban, így a beszerzés más forrásait kellett keresni - ez azonban nem csak a magyar gazdák, kisvállalkozók számára rossz. Minél hosszabb az ellátási lánc, annál több szereplő lép be, ebből következik, hogy a mostani rendszer sok termelőnek sem biztosítja a méltányos megélhetést. A fejlődő országokban pedig az importtól való függés is kritikus, most különösen: ahogy arra a koronavírus-járvány miatt is figyelmeztetett az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO): az exportkorlátozások és a fennakadó segélyszállítmányok élelmezési válsághoz vezethetnek. A hosszú láncnak azonban az előnyei is megvannak: "A mostani válság megmutatta, hogy a tömegtermelés nélkül egyszerűen nem lennénk meg. Ennek a rendszernek köszönhető az is, hogy egy 2-3 hónapos leállás sem okoz gondot az élelmiszerellátásban. Ráadásul a járvány arra is rámutatott, amit eddig az élelmiszer-előállítók nem nagyon tudtak megértetni az emberekkel: hogy az élelmiszerek csomagolásának milyen hatalmas szerepe van az élelmiszerhigiéniaiban, az eltarthatóságban és az élelmiszerhulladékok csökkentésében" - emeli ki Szöllősi Réka élelmiszeripari kommunikációs szakértő. é Fülöp Máté "A rövidebb ellátási láncban a termékek általában drágábbak és ne felejtjük el, hogy ezért sokan itthon nem is engedhetik meg maguknak azt, hogy például termelői piacon vásároljanak. A járvány okozta válság nyomán várhatóan növekvő munkanélküliség rosszabb jövedelmi viszonyokat is hoz, valószínű, hogy a korábbinál is árérzékenyebbek lesznek az emberek. Az élelmiszeripar pedig elsősorban a társadalmi változásokat követi" - teszi hozzá. Szöllősi Réka hozzáteszi: a legnagyobb nemzetközi szervezet, a FAO is azt az álláspontot képviseli, nem biztos, hogy rövidíteni kell a láncokat, hanem összehangoltabbá kell tenni azokat a helyi termeléssel és az önellátás céljával. "Az élelmiszertermelés egy nagy mátrix, amelyben számtalan szempont van: ilyen a társadalmi aspektus, a verseny, az ár, az élelmiszerbiztonság és a fenntarthatóság is. Ha abban gondolkodunk, milyen változások szükségesek a járvány után, tudomásul kell vennünk, hogy az élelmiszer-ellátásban a helyzet nem egyszerűsödik, hanem tovább bonyolódik. Új követelmény lesz például a reziliencia is, ami leginkább regenerációs vagy ellenállóképességet jelent. Körülbelül azt, hogy a globális és az egyes országok élelmiszerellátási rendszere és maguk a vállalatok is legyenek a járványhoz hasonló sokkokkal szemben ellenállóbbak. A járvány ugyanis mind a keresletet, mind a kínálatot megrengette, és ez nagy kihívások elé állítja az agrárgazdaságot" - teszi hozzá. Arról viszont egyelőre csak találgatni tudunk, hogy a világjárvány lecsengése után mikor, milyen változások jönnek. Farmról az asztalra A változás mindenesetre elkezdődött. Van olyan termelői piac itthon is, ahol megoldották az érintkezésmentességet. A helyi termelők többsége azonban nehéz helyzetbe került most: egyre több piac zárja be kapuit, más értékesítési felület hiányában pedig a termelők nehezen találnak vevőt. Épp ezért az Agrárminisztérium és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) április közepén elindította a helyi termelő keresőt, hogy összekössék a vásárlókat, a lakosságot és szolgáltatókat (így a kereskedőket, vendéglátókat és a közétkeztetőket) a környékükön élő helyi termelőkkel. Az indulás óta eltelt egy hét alatt már több mint 200 helyi termelő

regisztrált a felületre. é MTI / Nagy Zoltán Az elmúlt néhány évben egyre népszerűbbé vált a közösségi gazdálkodás is: a mozgalom keretén belül a termelő gazda egész évben ellátja a közösség tagjait a terméssel, legyen ez tojás, hús, gyümölcs és zöldség. A vásárlókkal előre megállapodnak egy összegben. "Világszerte egyre több ilyen gazdaság jelenik meg. Egyre több városi fiatal nyit a bioélelmiszerek felé, sokszor akkor, amikor gyerekek születnek. Egyre fontosabb az embereknek, hogy tudják, pontosan mit is esznek és hogy az honnan származik. Ennek a koronavírus-járvány most egy újabb nagy löketet adott, itthon is" - mondja Perényi Zsófia, környezetgazdálkodási agrármérnök, a Tudatos Vásárlók Egyesületének (TVE) a közösségi mezőgazdálkodásért felelős munkatársa. Magyarországon is egyre elterjedtebb a közösségi gazdálkodás: Budapest mellett számos vidéki kis- és nagyvárosban működik már a rendszer. Itthon úgy 20 gazdaság, átlagosan 60 családdal működik együtt, van olyan nagyobb is, amely 160 környékbeli családot lát el heti rendszerességgel friss élelmiszerekkel. "Sok gazda fiatal és mondjuk agrármérnökként végeztek, viszont nem akarnak a hagyományos, intenzív mezőgazdaság irányába elindulni, hanem fenntarthatóbban szeretnének gazdálkodni" - meséli a TVE munkatársa. Bár mást és mást kínálnak a közösségi gazdaságok, egy 4 fős család akár már havi 6000 forintért hozzájuthat bio minőségű élelmiszerekhez: ez nyilván drágább, mintha egy kiskereskedelmi láncnál ejtenék mega bevásárlást, de olcsóbb, mintha biopiacra mennének. A gazdáknak pedig a rendszer biztosítja a megélhetést, nem függenek az exporttól, vagy a hazai éttermektől. Tápérték, élelmiszerbiztonság, szuperélelmiszerek Megtehetjük, hogy egész évben banánt eszünk, de ez nem biztos, hogy minden szempontból jó. A távolról érkező élelmiszereknek nemcsak a szállítás során jelentős az ökológiai lábnyoma, de sokszor különböző szerekkel is kezelik a különböző gyümölcsöket és zöldségeket, hogy kívánatosak és érettek legyenek, mire a megveszik őket a világ másik pontján. Sok déligyümölcs, amely például Dél-Amerikából, Kínából, Dél-Európából vagy a Közel-Keletről érkezik, egyszerűen megromlana a többnapos szállítás és a raktározás alatt, így a szüret után felületkezelik őket és mesterségesen érlelik be a fogyasztás helyén. Ilyen a banán is, korábban jártunk egy magyarországi banánérlelőben, ahol bemutattuk, mi is történik a gyümölcssel, amíg a trópusokról eljut a boltokig. A banán, amit eszünk: majomkaja vagy szupergyümölcs? Nem eszi meg a foltos banánt? Rosszul teszi. Tudja, mik azok az apró barna pöttyök a sárga héjon? Nem, nem a túlérlettség, uram bocsá" a romlás jelei, hanem a cukorfoltok. Ez azt jelenti, hogy a banán megérett, ilyenkor van a legjobb formában. És azt tudta, hogy a banán 5-10 perc alatt is meg tud fázni? De a szervezetünknek is akkor teszünk jót, ha helyi alapanyagokat fogyasztunk: "Minél többet utazik az élelmiszer, annál nagyobb az esélye, hogy jelentősen veszít a tápanyagtartalmából. Továbbá a hosszabb utaztatáshoz komolyabb minőségmegőrzési eljárások szükségesek. Ilyen például tartósítószer használata. Ha a helyi élelmiszereket részesítjük előnyben, mérsékelhetjük a szállításból eredő tápanyagvesztést és a tartósításra használt szerek előfordulását. És az sem mellékes, hogy a rövid ellátási láncból származó terményeknél egyszerűbb elérni: az alapanyagok a tökéletes érettség fokán jussanak el az asztalunkra. A zamatuk és a beltartalmi értékeik is ekkor a legkedvezőbbek" - hangsúlyozza Papp Andrea gasztrobiológus, táplálkozástudományi szakember, a Napi Táptudás alapítója. A szakértő azt is kiemeli, hogy minden országnak egyedi az élelmiszerbiztonsági rendszere, más előírások vonatkoznak arra, hogy például milyen növényvédő- vagy állatgyógyászati szereket lehet alkalmazni, vagy hogy milyen határértékek vannak az egyes szermaradványokra. "Minél összetettebb a rendszer, annál bonyolultabb az esetleges problémákat kiszűrni. A helyi ellátási láncok ilyen szempontból sokkal egyszerűbben nyomon követhetőek" - teszi hozzá. A gasztró-érdeklődők körében nem újdonság a szuperélelmiszer kifejezés: azokat az élelmiszereket nevezzük így, amelyek az átlagosnál jóval nagyobb mennyiségben tartalmazzák az emberi szervezet számára nélkülözhetetlen tápanyagokat, ásványi anyagokat

és vitaminokat. Szuperételnek pedig gyakran egzotikus élelmiszereket titulálnak. A gasztrobiológus árnyalja azonban a képet s bár szerinte színesíthetjük az étrendünket egzotikus terményekkel, az egészségesség jegyében viszont felesleges előnyben részesíteni őket a hazai alapanyagokkal szemben. "Én azt vallom, hogy minden alapélelmiszer szuper valahol. A rendkívül egészségesnek gondolt egzotikus alapanyagoknak általában van megfelelője, ha a beltartalmi értéket nézzük. Tipikus példa a chia mag: ezt az omega-3 zsírsav- és rosttartalma miatt kedvelik. A sokkal olcsóbb lenmag is hozza ezt a rostmennyiséget, az omega-3 zsírsav tartalma pedig magasabb is. Az avokádót is páratlanul egészségesnek gondolják, leginkább a magas egyszeresen telített zsírsav-tartalma, illetve a lutein tartalma miatt: ez egy olyan vegyület, amelynek elsősorban az idegrendszer működésében és a látásban van szerepe. A hazai diófélék és olajos magvak kitűnő egyszeresen telített zsírsav források, rengeteg lutein található olyan egyszerű zöldségekben, mint a zöldborsó vagy a csemegekukorica. Hamis avokádókrémet lehet készíteni például beáztatott napraforgómagból és főtt borsóból. Ebben ráadásul több, avokádóval kapcsolatban elhíresült vitamin és ásványi anyag is nagyobb mennyiségben van benne, mint egy sima avokádókrém" - hívja fel a figyelmet arra, hogy nem célszerű bedőlni a különböző, éppen divatosnak titulált egzotikus élelmiszereknek körüli hájpnak. - hvg@hvg.hu

[Eredeti](#)

(hvg.hu, 2020. április 28., kedd)

Tisztázzuk, hogy fertőtleníti a pálinka, vagy sem

És ha igen, akkor mennyire erős kell belőle?

A pálinkáról sokan úgy tartják: kis mennyiségben gyógyszer, nagy mennyiségben orvosság, ami bevethető étvágyfokozóként étkezések előtt, egy-egy nagyobb menü szétcsapatására, és hívei szerint fertőtleníti is. Aki tehát inni szeretne belőle, rengeteg érvt talál mellette. Na de mi igaz ebből az egészből? Tényleg fertőtleníti a pálinka? És ha nem, akkor miért alkoholosak a fertőtlenítők? Ha csak a magasabb alkoholtartalom fertőtleníti, akkor mennyire erőset kell innunk belőle, hogy működjön? Igyunk-e egyáltalán, ha mindenhol azt hallani, hogy azért az alkohol és főleg a tömény nem hat éppen jól az immunrendszerünkre? Szakértőket kérdeztünk. Fertőtleníti a pálinka, vagy nem? A Nébih válaszából kiderül: nem járnak éppen jól azok, akik ezzel védekeznének a vírusok ellen. "Maga az alkohol (etilalkohol, etanol) tekintetében csakis 70 százalék etilalkohol-tartalom körüli erősségtől várhatjuk el a tényleges fertőtlenítő hatást, hiszen az etanol hatóanyagú fertőtlenítőszeres esetében is legalább ezt a koncentrációt el kell érniük a termékeknek" - kezdték válaszukat a Nébih szakemberei, majd azt a sokak számára talán szomorú hírt is hozzáfűzték, hogy az alkohollal történő fertőtlenítés esetén ez leginkább külsőleges használatot jelent. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy egyáltalán nincs fertőtlenítő, baktérium- vagy vírusölő hatása az alacsonyabb alkoholfokú italoknak, így a pálinkáknak is, csupán annyit jelent, hogy kevesebb és nem teljes körű ez a hatás - nem beszélve az esetleges mellékhatásokról. A szakemberek felhívták a figyelmet arra is, hogy a hétköznapiakban gyakran használjuk a pálinkát a légutak fertőtlenítésére, vagy akár megfázás ellen is, azonban kutatások igazolták, hogy azonkívül, hogy a fájdalomkát némileg tompítja, a gargalizálás az alkoholnak köszönhetően inkább kiszáríthatja a nyelőcsövet, ami így sérülékenyebbé válhat,

és ezáltal akár még rosszabb állapotba is kerülhet a torkunk, mint amilyen előtte volt. "Tudni kell továbbá azt is, hogy a pálinka a szájunkba kerülve hígul a nyálunkkal, és a későbbiek során a gyomorba érve tovább hígul, veszít az alkoholtartalmából és a fertőtlenítő képességéből is. Mint minden alkoholos termék esetében, a Nébih itt is mindenképpen a mérsékelt, tudatos fogyasztást ajánlja, megbízható forrásból" - áll a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal válaszában. -

[Eredeti](#)

(divany.hu, 2020. április 28., kedd)

Hangzó élelmiszermesék és kreatív rajzpályázat

Már hangoskönyv formájában is elérhető a Nébih "Mese habbal, születéssel" című élelmiszer-biztonsági mesekönyve. Napról napra a mese egy újabb fejezetével jelentkeznek, ezeket a szegedi Genéziusz Színház színművészeitől hallhatják a gyerekek.

CSONGRÁD MEGYE

A Mese habbal, születéssel élelmiszer-biztonsági mesekönyv elsősorban a 8-12 éves korosztály számára készült, akik akár önállóan is elmerülhetnek Lestyán Matyi történetében. Ezentúl a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) új, hangoskönyv változatának segítségével a még nem iskolás gyerekek is megismerkedhetnek a főhős szívével és születésnapjának tortájának elkészítését kísérő kalandjaival.

A hivatal és a felolvasásban önkéntesen közreműködő szegedi Genéziusz Színház társulatának tagjai ezzel is szeretnék színesíteni a járványügyi veszélyhelyzet miatt otthon maradó gyerekek és szüleik mindennapjait.

Matyi története végigvezeti az olvasót a háztartási teendőkön a bevásárlástól az élelmiszer-tároláson át egészen az ételkészítésig, miközben felhívja a figyelmet a legfontosabb élelmiszer-biztonsági szabályokra is. Ezek betartásával megelőzhetjük, hogy a háztartásunkban készített élelmiszerektől megbetegedjünk, és ennek a koronavírus-világjárvány idején még nagyobb a jelentősége. A mese hallgatásakor megszerzett tudást a gyerekek azonnal próbára is tehetik a könyvhöz tartozó játékos foglalkoztató füzet feladványainak megoldásával.

A Mese habbal, születéssel hangoskönyv első fejezetei már elérhetők a Nébih közösségi média csatornáin, és naponta jönnek majd az új epizódok. A felvételek a hivatal YouTube-csatornáján, valamint Ételet csak okosan! kampányának Gyereksarok oldalán később is visszakereshetők lesznek.

Ezzel párhuzamosan élelmiszer-pazarlásról szóló rajzpályázattal is jelentkezett a Nébih, erre 3-6. osztályos diákok jelentkezését várják május 4-ig. A részletes felhívás a Maradék nélkül program honlapján érhető el.

A mesekönyv hangos formában is elérhető.

K. A.

[Eredeti](#)

(Délmagyarország, 2020. április 29., szerda, 7. oldal)

Milliárdos büntetést kap a Booking.com

Jelentős összegű, mintegy két és fél milliárd forintos bírságot szabott ki a Gazdasági Versenyhivatal a Booking.com online szállásfoglaló portál üzemeltetőjére. A holland vállalat az agresszív értékesítési módszerei miatt akadt fenn a hatósági szűrőn, amely meg is tiltotta a világszerte az egyik legnépszerűbb oldal jogszerűtlen gyakorlatát.

A Gazdasági Versenyhivatal közölte: a Booking.com B.V. tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott a fogyasztókkal szemben azzal, hogy többek között megtevesztően hirdette egyes szálláshelyeit ingyenes lemondási lehetőséggel, valamint agresszív, pszichés nyomással készítette az ügyfeleket a mihamarabbi foglalásra. Ezt a több vonatkozásban jogsértőnek minősülő gyakorlatot nem a mostani turizmusválság idején tapasztalták miatt, hanem a még 2018-ban indult vizsgálat eredményeként állapította meg a magyar felügyelet.

Kifogásolható például, hogy a cég a reklámjaiban különösen kihangsúlyozta az ingyenes lemondás lehetőségét, holott az több helyen feltételekhez volt kötve, míg a honlapján és a mobilalkalmazásában elérhető szálláshelyajánlatokkal kapcsolatban sürgetni próbálta a még válogató érdeklődőt, pszichés nyomásgyakorlással. A hatóság azt is megállapította hogy Booking.com nem az elvárható szakmai gondossággal járt el a magyarországi szállásadók ajánlatainak megjelenítésekor a Széchenyi Pihenőkártya kiemelt fizetési eszközként való feltüntetésekor.

A döntés idomul az Európai Bizottság és az uniós nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságok fellépéséhez a portállal szemben, amely vállalta, hogy javít a gyakorlatán.

Thurzó

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. április 29., szerda, 12. oldal)

A Nébih felfüggesztett egy pizza házhoz szállító üzemet

Szennyezett volt a sütő, a szeletelő, a daráló, a darálóhoz használt tömőfa, a dagasztógép, a tésztanyújtó gép.

Felfüggesztette a Heves megyében található pizzakészítéssel és házhoz szállítással foglalkozó Ász Konyha Kft. tevékenységét a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih), miután a hivatal szakemberei számos súlyos higiéniai hiányosságot tártak fel a helyszíni ellenőrzésnél - közölte a Nébih szerdán. A pizzakészítő üzemben több helyiségben erősen szennyezett volt a padozat, az oldalfal és esetenként a mennyezet is, de olyan helyiségeket is találtak a Nébih ellenőrei, ahol pizzásdobozokból készítették a mennyezetet.

A főzőkonyhában koszosak voltak a hűtőterek, néhány helyiségben a polcok is, sőt a higiénikus mosogatás és kézmosás feltételei sem voltak mindenütt adottak. Mindezeket túl szennyezett volt a sütő, a szeletelő, a daráló, a darálóhoz használt tömőfa, a dagasztógép, a tésztanyújtó gép, továbbá a pizzatészta tárolására szolgáló műanyagládák is - közölte a Nébih. Az élelmiszerkezelésre szolgáló helyiségekben esetenként a technológiához nem kapcsolódó eszközöket tároltak, de még rovar- és rágcsálóirtásra használt méreganyagot tartalmazó doboz is akadt. A Nébih az élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentő hiányosságok miatt az egység tevékenységét azonnali hatállyal felfüggesztette. Ezen túlmenően a hatóság 10 tétel nem nyomonkövethető és 5 tétel lejárt minőségmegőrzési idejű élelmiszert azonnali hatállyal kivont a forgalomból és elrendelte az állati eredetű élelmiszerek megsemmisítését. Az egység az élelmiszerbiztonsági hiányosságok maradéktalan kijavítása után, a hatóság kedvező eredményű helyszíni szemlét követően folytathatja a tevékenységét - olvasható a hivatal közleményében. A fenti fotó illusztráció. -

Eredeti

(weborvos.hu, 2020. április 29., szerda)

Szardínia szigetén vírusesztelik a júniustól várt turistákat

A koronavírus-járvány okozta megrázkódtatás után a nyári szezon megmentésén dolgoznak a délolasz tartományok, köztük Szardínia, amely vírusesztet kér a szigetre érkező látogatóktól. Ezzel egy időben...

A koronavírus-járvány okozta megrázkódtatás után a nyári szezon megmentésén dolgoznak a délolasz tartományok, köztük Szardínia, amely vírusesztet kér a szigetre érkező látogatóktól. Ezzel egy időben a kávéházak elvihető cappuccinóval, a fagyalatozók pedig magasított plexiüveg-pulttal készülnek az újraindulásra. Christian Solinas szardíniai kormányzó bejelentette, hogy június elsejétől meg akarja nyitni a sziget jelenleg lezárt kikötőit és repülőtereit. Ezt követően pedig kötelező vírusesztet kíván előírni az olasz és külföldi látogatóknak. "A szállásfoglaláshoz az erről szóló egészségügyi igazolást kell csatolni" - jelentette ki. Hozzátette, hogy a szigetre lépő turistáknak egy okostelefonos alkalmazással fogják követni a mozgását. Szardínián két napja egyetlen új fertőzöttet sem diagnosztizáltak. Az olasz fogyasztóvédelmi szövetség figyelmeztette a tartományi vezetőt, hogy magánszemélyek vírusesztet nehezen tudnak végezteni. Néhány olaszországi egészségügyi laboratóriumban rendelhető ilyen teszt, amelynek ára 100 és 600 euró között mozog. Más kérdés, hogy a július végéig tartó egészségügyi veszélyhelyzet miatt nem biztosított teljesen a légi és hajóközlekedés sem. Az olasz csizma sarkában található Puglia tartomány kormányzója, Michele Emiliano bejelentette, hogy a régióba máshonnan érkezőket továbbra is kéthetes házi karanténra kötelezik. A Nápollyal szembeni Ischia szigetén a tengerre helyezett "napozóplatformokkal" próbálkoznak a vendégek közötti biztonsági távolság betartására a szűk homokpartokon túl: a felfújható, vízen úszó miniszigetekeken egyszerre hárman-négyen is elférnének. A közép-olaszországi Lazióban elektronikus karpereccel kísérleteznek: a tengerparti strandok vendégei ennek segítségével tudnák, hogy túl közel kerülnek egymáshoz. A karperec figyelmeztető hangjelzést ad, ha a strandolók a kétméteres biztonsági távolságnál jobban megközelítik egymást. Hasonló, karpereces megoldást keresnek a pompeji régészeti ásatások területén is. - author

Eredeti

(azutazo.hu, 2020. április 29., szerda)

A Booking.com büntetés tanulságai - A fogyasztóvédelem kora jött el a versenyjogban?

A Gazdasági Versenyhivatal 2020. április 28-i döntése jól illeszkedik abba a tisztán látható uniós mintába, ami a klasszikus antitröszt (kartellek és erőfölényes visszaélések) jogalkalmazás visszaszorulása mellett a (verseny)hatóságok fogyasztóvédelmi tevékenységére helyezi a hangsúlyt. A GVH csak az elmúlt fél évben több, mint 7,7 milliárd forint bírságot szabott ki a fogyasztók megtévesztése miatt, kartell ügyekben ez a szám a 2 milliárd forintot sem éri el. Fellelegezhetnek a legsúlyosabb versenyjogi jogsértők, a kartellezők? Kezdekhetnek rettegni a szabálykövető multi-cégek? Szó sincs róla: dr. Kocsis Márton a CERHA HEMPEL Dezső és Társai Ügyvédi Iroda versenyjogi csoportja vezetőjének írása.

Fókuszban a fogyasztóvédelem

Emlékeznek még a tavaly karácsony körüli híradásokra? A versenyhatóság munkájának ismerőit kevésbé lepte meg, de a GVH berkeiben kevésbé jártas újságolvasók csak kapkodták a fejüket: rekordbírság a Facebookra ingyenesség állítása miatt, milliárdos bírság a Vodafone-ra (a GVH szerint nem övök Európa legnagyobb 4G hálózata), az előzőeket is meghaladó bírság a Telenor-ra, mivel a 0 forintos készülék nincs is ingyen? Hogy mi ezekben az ügyekben a közös? Egyiket sem klasszikus versenyjogi jogsértés, kartellezés vagy erőfölénnyel való visszaélés miatt osztotta ki a Hivatal, hanem azért, mert a vállalkozások megsértették a fogyasztóvédelmi szabályokat.

"Meglehetősen komoly fókusz van Európában jelenleg a fogyasztóvédelmen, mint jogterületen" - nyilatkozta lapunknak dr. Kocsis Márton, a CERHA HEMPEL Dezső és Társai Ügyvédi Iroda versenyjogi és compliance csoportjának a vezetője. A szakember emlékeztetett, hogy a Bizottság már 2018-ban meghirdette a "New Deal for Consumers" (szabad fordításban: Új megállapodás a fogyasztói jogokért) politikáját, a Bizottság vezetői pedig többször hangoztatták, hogy jelenleg a fogyasztóvédelmi jogsértéseket szankcionálni hivatott bírságok nem bírnak kellő elrettentő erővel. Ennek az iránynak az eredményeképpen a tagállami hatóságok mind komolyabban és komolyabban kezdték venni a kérdéskört, egyre nagyobb és nagyobb bírságokat kiszabva a fogyasztóvédelmi jogszabályokat megszegő, a fogyasztókat félrevezető vállalkozásokra. A fogyasztóvédelemben is megváltozott fókusz pedig azt eredményezte, hogy a hatóságok szokásos "ügyfélköre" (rákgyógyító csodadoktorok, azonnali fogyást ígérő készítmények, piaci hozam fölötti bevételt ígérő befektetési tanácsadók stb.) is átalakult: mind inkább a milliárdos reklámköltségekkel dolgozó, kiterjed compliance rendszereket működtető multik kerültek a célkeresztbe. Mindezzel párhuzamosan a versenyhatóságok klasszikus tevékenysége is visszaszorulóban van. No nem a szigor lanyhulása, hanem az elrettentő mértékű bírságok nyomán kialakuló tudatosság miatt: a technológia fejlődésével a nagyvállalatok egyrészt sokkal biztonságosabban el tudják rejteni a súlyos versenyjogi jogsértések nyomait, másrészt kiterjedt tudatosság növelő oktatások, compliance programok működtetésével elejét tudják venni annak, hogy azok egyáltalán megtörténjenek.

De mit követett el a Booking.com?

A GVH sajtóközleménye - jelen írás születésekor a döntés még nem elérhető a Hatóság honlapján - szerint a Booking.com megsértette a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmáról szóló törvényt, félrevezette a fogyasztóit, mégpedig a következő magatartásaival:

Ingyenes lemondhatóság: az ingyenesség ígérését egyre szigorúbban veszi a GVH, a Facebook és a Telenor is azért kapott gigabírságot a hatóságtól, mert ingyenesnek állítottak be olyan szolgáltatásokat, amiért vagy az adatainkkal, vagy más díjtételekbe bekalkulálva kellett fizetni. Az online szállásközvetítő esetében azt kifogásolta a hatóság, hogy az ingyenesen lemondható szállásokért többet kellett fizetni, mint ugyanazért a szálláshelyért lemondhatóság nélkül, így az ingyenes lemondhatóságot a cég árképzése során tulajdonképpen belekalkulálta a szállásért fizetendő díjba. dr. Kocsis Márton fontosnak tartotta kiemelni, hogy önmagában az ingyenes lemondhatóságért pénzt kérni nem minősül jogsértésnek: a fogyasztók hiteles tájékoztatása esetén az megengedett lehet, a fogyasztóvédelmi szabályok azt nem tiltják. Az ügyvéd szakértő úgy látja, a jövőre nézve ilyen esetekben célszerűbb - és vélhetőleg kisebb kockázattal jár - a lemondás (biztosítás, visszatérítés stb.) díját külön feltüntetni, így a fogyasztó pontosabb döntést hozhat a tekintetben, hogy a lemondhatóság mennyit ér meg neki.

Fogyasztók sürgetése: Minden olvasó számára ismerős lehet az a meglehetősen zavaró jelenség, amikor egyes weboldalakon figyelmeztető üzenetek villannak fel vásárlás során: "siess, utolsó darab", "jelenleg 40 másik ember nézi ezt a terméket, dönts gyorsan!". Nos, a GVH szerint a Booking.com hasonló gyakorlata tisztességtelennek minősül, hiszen olyan döntés meghozatalára kényszeríti a fogyasztót, amit lehet, hogy sürgetés nélkül nem hozott volna meg. Példa nélküli, hogy a GVH ún. "agresszív kereskedelmi gyakorlat" miatt marasztal multinacionális vállalkozást. "Az agresszív kereskedelmi gyakorlat azért tilos, mert valós információkat - tehát lehet, hogy egyszerre tényleg 40 fogyasztó nézi ugyanazt a szállodai szobát - olyan módon tájal a fogyasztó számára, ami befolyásolja az üzleti döntést, és így a fogyasztót rábíthatja arra, hogy olyasmit is vásároljon, amire adott esetben nincs is szüksége. Ez eddig a teleshopok és egyéb közismerten kétes háttérű vállalkozások esetében volt elterjedt, most a GVH már nagy cégek esetében is számonkéri" - mondta el Kocsis Márton.

SZÉP-kártyás fizetés: A Booking.com a GVH szerint nem adott megfelelő tájékoztatást arról, milyen esetekben lehet SZÉP-kártyával fizetni adott szállásokon, ezzel pedig megsértette a törvényben elvárt, szakmai gondosság követelményét.

Új világ felé

Mi következik tehát a Booking.com-ra és a korábban megbírságot nagyvállalatokra vasszigorral lecsapó GVH megközelítéséből? A CERHA HEMPEL szakértője szerint a súlyosabb versenyjogi jogsértéseket elkövető vállalkozások sem nyugodhatnak meg: az európai versenyhatóságok továbbra is a legsúlyosabb jogsértésnek tartják a kartellezést. Ugyanakkor az is látszik, hogy a fogyasztóvédelem akár a versenyjog rovására is teret nyer. Nem véletlen, a GVH is a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának fontosságáról adott ki először közleményt a koronavírus járvány berobbanását követően. Szintén fontos fejlemény, hogy a viselkedési közgazdaságtan szerepe is erősödhet az új technológiák elterjedésével a fogyasztóvédelmi eljárásokban is: mind a hatóság, mind a vállalkozások közgazdasági szakértők felhasználásával próbálhatják bizonyítani, milyen hatással van egy-egy marketing üzenet a fogyasztó döntéshozatalára. A jövőben pedig még az eddigieknél is sokkal fontosabb lesz, hogy egy-egy megfelelően törekvő nagyvállalat kiemelt figyelmet és erőforrásokat szenteljen a jogszabályi megfelelésnek. A jól működő compliance programok ugyanis alkalmasak lehetnek arra, hogy még a jogsértés megtörténtét megelőzően meggátolják az esetlegesen megtévesztő tartalmak publikálását. Az előzetes megfelelési

erőfeszítések ráadásul bírságcsökkentő tényezőként minősülnek a GVH szemében, ezért akár külső tanácsadót, szakembert is érdemes lehet igénybe venni azok kidolgozásakor - tette hozzá dr. Kocsis Márton.

[Eredeti](#)

(profitline.hu, 2020. április 29., szerda)

Nébih gyereksarok

Az étel-miszer-pazarlásról szóló rajzpályázattal és a Mese habbal, szünnappal című mesekönyv foglalkoztató füzetével támogatja a Nemzeti Ételmiszerlánc- biztonsági Hivatal (Nébih) a digitális munkarendben zajló oktatást - közölte az intézmény. A rajzpályázatra 3-6. osztályos diákok jelentkezését várják étel-miszer-pazarlás témájú alkotásokkal május 4-ig. A nyertes pályaművek készítőit értékes ajándécsomaggal, iskolájukat pedig - a fenntarthatóság jegyében - komposztálóládával jutalmazzák. A részletes felhívás elérhető a Maradék nélkül program honlapján.

A Nébih oktatási segédanyagainak sorát az étel-miszer-pazarlás megelőzését célzó Maradék nélkül program általános iskolásoknak szóló kiadványa nyitotta, amelyet most rajzpályázat is színesít. A tavaly megjelent Mese habbal, szülinappal című étel-miszerbiztonsági mesekönyvhöz játékos foglalkoztató füzet is elérhetővé vált. A 8-12 éves korosztály számára szóló feladatok a háztartási teendőkön - a bevásárlástól az étel-miszer-tároláson át az ételkészítésig - vezetnek végig a diákokat. Az anyagok az interneten bárki számára szabadon hozzáférhetők a Nébih központi honlapján, valamint Ételt csak okosan! kampányának gyereksarok oldalán.

[Eredeti](#)

(Kertészet és Szőlészet, 2020. április 29., szerda, 29. oldal)

Étel-miszerbiztonság

A Nemzeti Ételmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a Magyar Táplálkozástudományi Társaság és a TÉT Platform most egy új kiadvánnyal szeretne segíteni, hogy mi minden kerülhet be a konyhába, és mi az, amit valóban alaposabban meg kell tisztítani. A telefonnál Pleva György, a NÉBIH étel-miszer- és takarmánybiztonsági igazgatója. Címkék: fogyasztói tudatosság, szemléletformálás, tévhitek.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2020. április 29., szerda, 09 óra)

Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete

Az ország élelmiszer-ellátása biztosított, és az Agrárminisztérium folyamatosan kapcsolatban van az élelmiszer-ellátási lánc szereplőivel - nyilatkozta Zsigó Róbert, az Agrárminisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára a koronavírus-járvány elleni védekezésért felelős operatív törzs múlt heti sajtótájékoztatóján.

Az utóbbi hetek intézkedéseit összefoglalva elmondta, hogy már a járvány kezdetén létrehozták a koronavírus aloldalt a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal honlapján, ahol a legtöbb tájékoztató anyag és hatósági útmutató megtalálható. A Nébih "támogató szemlékkel segíti a vállalkozásokat", ellenőreik "alapvetően nem büntetnek, hanem tanácsokat adnak"- mondta.

Az államtitkár beszámolt róla, hogy húsvét előtt 64 véletlenszerűen kiválasztott üzletben jártak az ellenőreik egyszerre, valamennyi Magyarországon működő élelmiszeráru ház-láncot ellenőrizték.

- Az "áruházláncok jól vizsgáztak. Nemesak elegendő élelmiszer áll rendelkezésre, hanem a beszerzésük során biztonságban is tudhatjuk magunkat" - fogalmazott az államtitkár.

A közétkeztetésben is ellenőriztek, az utóbbi hetekben 230 helyen jártak Nébih-ellenőrök. Az ellenőrzés egyik tanulsága, hogy a dolgozók nem mindig fordítanak kellő figyelmet a személyi higiénára. Az államtitkár szólt arról is, hogy a kormány lehetővé tette, hogy a szeszőzdek és a szeszésital-gyártók átálljanak fertőtlenítőszer-gyártásra. A lehetőség iránt érdeklődő vállalkozások a Nébihnél jelentkezhetnek.

Múlt héten megkezdte az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről, a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló törvényhez benyújtott módosító javaslatok tárgyalását az országgyűlés. A javaslatokat előterjesztő Agrárminisztérium nevében Zsigó Róbert államtitkár elmondta, hogy az élelmiszerlánc 2013-ban elfogadott szabályozása új alapokra helyezte a területet, és az azóta szerzett tapasztalatok alapján kívánják módosítani a szabályozást. Az előterjesztés állatjárványokra, a hamisításra, minőséggel kapcsolatos kihívásokra, az adminisztráció csökkentésére és uniós jogharmonizációra vonatkozó pontokat is tartalmaz, hogy elősegítsék a magyar állatorvosok szakmai munkájának fejlődését, a köztisztület működésének hatékonyságát, és hogy megoldják az utóbbi évek fő eljárásjogi és adminisztrációs problémáit. Mint elmondta, a kormány célja, hogy a lehető legkevesebb hatósági beavatkozásra legyen szükség a gazdaság működésébe, de ha az mégis szükségessé válna, akkor a lehető leghatékonyabb legyen.

[Eredeti](#)

(Magyar Mezőgazdaság, 2020. április 29., szerda, 4. oldal)

Halasztanak a kártérítés kifizetését a járatörlésért a légitársaságok, de ez EU-szabályba ütközik

Nem fizetik vissza azonnal a jegy árát a járat törlések miatt póruł járt utasoknak a légitársaságok annak ellenére, hogy az EU-szabályozás szerint kötelesek lennének erre. Ehelyett igyekeznek a jegy módosítására, illetve a kártérítés későbbi kifizetésére ösztönözni az ügyfeleiket (például utalványokkal), ez azonban anyagi kockázatot jelent az utasoknak, miközben sokaknak jól jönne a kieső bevételei miatt a pénz. Szerdán egy tucat tagállam fordult Brüsszelhez a szabályozás ideiglenes enyhítéséért. A koronavírus-járvány miatt szinte nullára csökkent a légi közlekedés, a legtöbb korábban tervezett és befizetett utazásról le kellett mondania az embereknek. Az európai szabályozás szerint járat törlés esetén a meghíusult úthoz viszonyítva 7 napon belül jár a jegy árának visszatérítése az utasoknak. Jelen körülmények között azonban ez nem működik. Ezért egy tucat tagállam kéri szerdán Brüsszeltől azt, hogy ideiglenesen függesszék fel ezt a kötelezettséget. Közük Írország, Franciaország és Hollandia, a Ryanair, az Air France, illetve "a KLM hazája". Szerdán tárgyalnak a kérdésről az uniós közlekedési miniszterek Tudom, hogy néhány kormány szeretné megváltoztatni az uniós szabályt, de ez nem fog menni. Inkább azon kellene gondolkozniuk, hogy vonzóbbá tegyék a repülési utalványokat, ha ezt szeretnék használni. De hagyják, hogy az utasok éljenek a visszatérítési jogukkal" - mondta Adina Vălean, az Európai Bizottság közlekedési biztosa. Az unió közlekedési miniszterei szerdán délután tárgyalnak az ügyről. Mit választhatnak most az utasok?Az Air France és a KLM egy későbbi időpontra való átfoglalásra ösztönzik a póruł járt utazókat, illetve legkorábban egy év múlva használható utalványok felajánlásával próbálják halasztani a fizetési kötelezettségüket. Mindkét esetben kockázatot az utas, ugyanis ha kivár, és csődbe megy a légitársaság, akkor várhatóan egy fillért sem kap vissza a jegy árából. Ráadásul a jelenlegi helyzetben sokaknak óriási segítség lenne, ha azonnal visszakapnák az elmaradt útra költött pénzt. Másfelől, akik későbbre halasztanák az útjukat, és megengedhetik maguknak anyagilag, hogy ne kérjék vissza pénzüket, még jól is járhatnak, sokan ugyanis attól tartanak, hogy az újraindításkor drágábbak lesznek a repülőjegyek. Az ír Ryanair eredetileg felajánlotta utasainak, hogy 20 munkanapon belül visszatéríti a jegyárakat, de most azt közölték, hogy minden kérést várakozólistára tesznek addig, míg vége nem lesz a COVID-19 miatti veszélyhelyzetnek. A brit Easyjet közlése szerint az utasok az ügyfélszolgálat hívásával igényelhetnek visszatérítést, de sokan panaszkodnak a túl hosszú várakozási időre. Harc az utasok pénzéért Nem maradnak segítség nélkül a pénzüket azonnal visszakapni vágyók. A francia fogyasztóvédelem pár napja bejelentette, hogy hivatalos értesítéseket küld a légitársaságoknak, amelyekben az utasok jogaira figyelmezteti azokat. Az UFC Que Choisir pedig arra szólította fel Bruno Le Maire francia pénzügyminisztert, hogy szabják feltételként az állami segítségnyújtáshoz a légitársaságoknak az utasok visszatérítéshez való jogát. Az Egyesült Királyságban egy ügyvédi iroda több visszatérítést követelő utas ügyében fontolgatja, hogy jogi lépéseket tesz. Egyelőre a British Airways brit légitársasággal szemben, de nem zárták ki, hogy más vállalatok is ellen is fellépjenek. "Csak dobáljuk ki a pénzt az ablakon" Az európai légitársaságok május végéig számolva több mint 32 milliárd eurónyi kártérítéssel tartoznak az utasoknak a törölt járatok miatt a Nemzetközi Légi Szállítási Szövetség (IATA) számításai szerint. "A légi utasok jogairól szóló rendelet módosítását kérjük, mert csak dobáljuk ki a pénzt az ablakon, és nem mindig vagyunk képesek ilyen sok pénzt visszatéríteni a törölt járatok miatt. A rendelet egyébként eredetileg normális időszakban született" - mondta Thomas Reynaert, a kontinens több légitársaságát összefogó Airlines for Europe szervezet ügyvezető igazgatója. Ezt írta megkeresésünkre a KLM is. A szabályozások kidolgozásakor helyi és rövid távú zavarokra készültek - áll a légitársaság közleményében. Hozzá tették, hogy semmilyen szabályozás nem tervezett olyan utazási tilalmakkal és korlátozásokkal, mint amilyenek az utóbbi hetekben kezdődtek. A KLM úgy véli, hogy az utalvány méltányos megoldást és ésszerű egyensúlyt jelent az utasok

védelme és az üzemeltetési valóság között, amellyel minden légitársaságnak szembesülnie kell. "Rázós időszak jönA légi társaságokat súlyosan érinti a járvány okozta válság. Tavaly ilyenkorhoz képest 87 százalékkal csökkent a járatok száma és egymillió járatot töröltek a válság kezdete óta. Az IATA becslése szerint a légiforgalom drasztikus visszaesése miatt 6 millió 700 ezer munkahely került veszélybe, és becslések szerint 419 milliárd euróval csökken a szektor hozzájárulása az európai GDP-hez. Az előrejelzésben háromhónapos súlyos utazási korlátozásokkal számoltak. Alexandre de Juniac, az IATA vezetője szerint a légitársaságok nem tudják megengedni maguknak, hogy a hatalmas, utasok felé való tartozásukat visszafizessék, ezért támogatja a vállalatok, illetve az utazási és turizmus szektorban dolgozó partnereik kérését a kormányok felé, hogy halaszthassák az azonnali visszatérítéseket. "Elbocsátások és jövőtervezésEgyre több légitársaság jelentette be, hogy a válság miatt megválnak több ezer munkatársától. A British Airways leépítése akár 12 ezer embert is érinthet, a skandináv SAS akár a neki dolgozók 40 százalékát, körülbelül ötezer embert bocsáthat el. De nemcsak ez a két cég tervez leépítéseket, a legtöbb légi közlekedési vállalattól küldenek el munkavállalókat. Eközben már a jövőt, a légiforgalom újraindulását is tervezik. Rickard Gustafson, a SAS vezérigazgatója szerint új rendelkezések lesznek, hogy távol tartsák az utasokat egymástól a földön és a levegőben is, és a gépek tisztán tartására vonatkozó szabályok is változnak majd. A legfontosabb egy közös, a világon mindenhol érvényes előírás kidolgozása. nagyon aggaszt, hogy esetleg a különböző országokban különböző szabályok lesznek, ami szinte lehetetlenné tenné a nemzetközi légiközlekedés újbóli beindítását - fogalmazott Gustafson. -

[Eredeti](#)

(hu.euronews.com, 2020. április 29., szerda)

A GVH új elnöke: Járvány idején még fontosabb a tisztességes piaci magatartás

A gazdasági verseny a járvány idején is fontos tényező, ebben a nehéz időszakban azonban néhány eszközt másként kell alkalmazni - mondta a Gazdasági Versenyhivatal új elnöke AzÜzlet.hu-nak adott exkluzív interjújában. A most hivatalba lépett Rigó Csaba Balázs a magyar cégek versenyképessége érdekében fontos feladatának tartja a hazai szabályozás versenybarátabbá alakítását, nemzetközi szerepvállalást is tervez, miközben belevágott hivatalának átalakításába is.

The post A GVH új elnöke: Járvány idején még fontosabb a tisztességes piaci magatartás appeared first on AzÜzlet.

bookingA gazdasági verseny a járvány idején is fontos tényező, ebben a nehéz időszakban azonban néhány eszközt másként kell alkalmazni - mondta a Gazdasági Versenyhivatal új elnöke AzÜzlet.hu-nak adott exkluzív interjújában. A most hivatalba lépett Rigó Csaba Balázs a magyar cégek versenyképessége érdekében fontos feladatának tartja a hazai szabályozás versenybarátabbá alakítását, nemzetközi szerepvállalást is tervez, miközben belevágott hivatalának átalakításába is. - Mennyire tartja meghatározónak a gazdaság önrendeződését? Melyek azok a szempontok, amelyeket a döntésnél a legfontosabbak? A GVH új elnöke: Rigó Csaba Balázs - A kötelezően ellátandó feladataim körében fontosnak tartom a gazdaságban észlelt piaci anomáliák korrekcióját, amikor a piacok torzulnak. A

versenytörvény konkrétan előírja, hogy mely esetekben merülhet fel a beavatkozás szükségessége, ilyen a versenykorlátozó megállapodások (kartellek) észlelése, az erőfölényes szereplő piaci helyzetével való visszaélése vagy olyan súlyú tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat, amely már a piacok működésére is kihatással vannak. Mindezekből következik, hogy a GVH-nak nem a gazdaságot irányító, illetve befolyásoló, hanem beavatkozó szerepe van. Ott kell legyünk, amikor bekövetkezik a baj, de akkor is, ha az megelőzhető. A megelőzés érdekében munkatársaimmal együtt sokat tudunk tenni a versenykultúra fejlesztésén keresztül. Szintén fontos feladatnak tartom a versenypártolást, azaz az uniós és hazai jogalkotás segítségét. A versenyhivatal elnökeként ezeknek a kötelező feladatoknak a hatékony végrehajtásáért vagyok felelős, ugyanakkor önkéntes vállalások is szerepelnek a programomban. Ilyen például a konzultációs lehetőség megteremtése antitröszt és fogyasztóvédelmi ügyekben. A GVH - OECD Regionális Oktatási Központ fejlesztését, és természetesen a nemzetközi szerepvállalások további erősítését is fontos "szorgalmi" feladatomban tartom, nem különben a V4 Plusz együttműködés felépítésében vállalt szerepet. Az ICN 2021-es budapesti nemzetközi konferencia megszervezése is bele tartozik ebbe a sorba. Az eddigi pályafutásom során több állami hivatal felépítésében és működtetésében vettem részt, így elegendő önbizalommal, de annál nagyobb alázattal szeretném hasznosítani a korábban megszerzett tapasztalataimat az új pozícióban. Ennek megfelelően már az első munkanapomon belevágtam a hivatali munka átalakításába, melynek az ad különleges kihívást, hogy egy egészségügyi vészhelyzet kellős közepén szeretnék gyorsan haladni. Egy - arculatában is - igazi nemzeti hivatalban szeretnék dolgozni, amely továbbfejleszti sokrétű nemzetközi kapcsolatait. A munka párhuzamosan több fronton zajlik. Címszavakban: gyors átvilágítás, melyre jó alkalmat teremtett a mindenre kiterjedő átadás-átvételi eljárás; személyügyi döntések, mely lényegében egybeesik a különleges jogállású szerveknél foglalkoztatottak jogállásáról szóló törvény életbe léptetésével, új közszolgálati szabályzat és új közszolgálati szerződések megalkotásával; a feladatok elosztásának újragondolása; az eljárásrendek hatékonyabbá tétele innovatív digitális megoldásokkal; a szükséges szervezeti átalakítások; a transzparencia növelése, a hazai és nemzetközi kommunikáció fejlesztése; zöld és családbarát munkahely kialakítása; a GVH arculatának megújítása. Ezeket a feladatokat egy hónapon belül szeretném elvégezni. - A válság vélhetően komoly átrendeződéssel jár a gazdasági szereplők körében, a GVH miként kívánja segíteni a gazdaság működését? - A GVH-t - a világ összes versenyhatóságához hasonlóan - a fogyasztók jólétének növelése vezérli gazdasági növekedés és visszaesés esetén is. Recesszió idején különösen is fontos a piaci verseny erősítése, az esetleges akadályok és korlátok felszámolása. Egyrészt, a legtöbb fogyasztónak ilyenkor csökken a jövedelme, így még fontosabb, hogy sem kartellek, sem megtévesztő üzleti gyakorlatok ne okozzanak számukra további károkat. A vállalatoknak is fontos, hogy beszerzéseikben támaszkodhassanak a versenyre, hogy a legtöbbet és a legjobbat kapják a pénzükért, akkor, amikor megpróbálnak talpra állni. A verseny élénkítése elősegíti a hatékonyság növekedését, a piacok megfelelő működését, a sikeres vállalatok túlélését. Ezek elengedhetetlenek a válságból való kilábaláshoz. A GVH tehát a piaci verseny tisztaságának megőrzésével, a verseny védelmével tudja segíteni az ország gazdaságát a recesszióból való kilábalás során. - A globális cégek folyamatosan keresik a befektetésre szánt pénzük helyét. Amennyiben Magyarország mellett döntenek, a legjobb szakembereket megszerezve a piacra lépés után, azonnal szellemi és piaci erőfölénybe kerülnek. Miként látja ezt a kérdést? - Ez a kérdés sokkal tágabb, mint amivel a Gazdasági Versenyhivatal hivatott foglalkozni. Önmagában az, hogy egy cégnek nagy a mérete, tőke- vagy alkuereje, nem jelenti azt, hogy versenyjogi értelemben is gazdasági erőfölényben van. Ha azért tudná a versenytársait kiszorítani, mert sokkal hatékonyabb náluk, az nem bűn, hanem a verseny lényege, s egyben

előnye. Még ha versenyjogi értelemben erőfölénybe tudna kerülni, önmagában az sem szankcionálható, mert azzal vissza is kellene élnie. Ha adott cég könnyen be tudott lépni a piacra és ott nagy profitra tudna szert tenni, más is kívánatosnak tarthatja a belépést. Ez esetben kialakulhat a verseny akkor is, ha nagy a cég. És nem tud visszaélni a helyzetével sem, mert számíthat arra, hogy azt valaki meg fogja támadni. A versenyhatóság egy ilyen helyzettel csak akkor foglalkozik, ha kialakult az erőfölény, s az adott cég vissza is élt azzal. Ez esetben lehet versenyfelügyeleti eljárást indítani, szankcionálni. A válság előtt Magyarország soha nem látott mértékben vonzotta a befektetőket. Bizom abban, hogy a járványgörbe ellaposításával, az európai viszonylatban is kiemelkedőnek mondott gazdasági mentőcsomaggal, valamint a gazdaság gyors újraindításával visszaáll a befektetői kedv. - A könyvkereskedelem egyik legnagyobb szereplője a korábbi, többek által az erőfölény megszerzése miatti bírálatát azzal hátrította el, hogy bár a magyar piacon valóban jelentős szereplőnek számít, de ha az iparág legnagyobb globális cége megjelenik a magyar piacon, azonnal kicsinek tekinthető majd. Ez is szempont lehet akkor, amikor a hazai cégegyesítésekről, felvásárlásokról döntenek? - A GVH az összefonódások piaci hatásainak vizsgálatakor természetesen figyelemmel van a globális szereplőkre és az általuk kifejtett versenynyomásra is. A piac jellemzői, és különösen annak földrajzi kiterjedése azonban nagymértékben befolyásolhatja, hogy egy adott piacon a globális vállalkozások milyen mértékű versenynyomást lehetnek képesek kifejteni a hazai vállalkozásokra. A konkrét ügyben (VJ/52/2013. Libri/Shoptline fúzió) a GVH az eljárása során vizsgálta egy globális szereplő piacra lépésének, illetve belépésének a magyar piacra, az összefonódásban érintett felek piaci erejére gyakorolt hatását. A versenytanács a tranzakció horizontális hatásainak értékelésekor részletesen azt vizsgálta, hogy az összefonódás milyen mértékben növeli a Libri/Shoptline vevői erejét, terjesztői árrés emelési képességét, valamint az esetleges árrés emelés milyen hatással jár a könyvek végfogyasztói árára. A vizsgálat alapján valószínűsíthető volt, hogy az összefonódás révén létrejövő vállalkozás olyan vevői erővel rendelkezik majd, ami mellett számolni lehet a bizományosi jutalék növelésének képességével, ezáltal pedig a könyvek fogyasztói árának emelkedésével és/vagy a könyvek kínálatának csökkenésével. Bár a tranzakcióban részt vevő felek a fentebb azonosított káros versenyhatásokat vitatták, ugyanakkor azok mérséklésére kötelezettségvállalást nyújtották be. A kötelezettségvállalás értelmében a Libri vállalta, hogy az átlagos árrése a 2013. évnek az összefonódást engedélyező határozat meghozatalának időpontját követő részében és a 2014. évben nem nőhet, a 2015. és 2016. évben pedig nem nőhet jobban, mint a 2008-2013. években a számtani átlag szerinti piaci árrés növekedés. Továbbá a felek vállalták, hogy az internetes csatornán keresztül bonyolított (online) kiskereskedelmi értékesítések vonatkozásában minden velük közvetlen szerződéses kapcsolatban álló kiadó számára évente utólag, egy összegben elszámolt 1 százalékos árrés visszatérítést ad a 2014., a 2015. és a 2016. években. A Versenytanács úgy ítélte meg, hogy az összefonódás káros versenyhatásai a kötelezettségvállalással orvosolhatóak voltak, így kötelezettségvállalás előírása mellett engedélyezte az összefonódást. Összességében tehát a részletes vizsgálat eredményeként a GVH azt állapította meg, hogy a kötelezettségvállalás mellett az összefonódás következményeként nem jött létre gazdasági erőfölény, és bár vizsgálta ennek lehetőségét, de a káros versenyhatások ellensúlyozása kapcsán nem az Amazon esetleges belépése volt a fő érv. - Sokak szerint Magyarországon az elmúlt években a nemzetközi tendenciáknál kisebb mértékben volt jelen a nyugaton megszokottnak számító M&A (Mergers and Acquisitions), vagyis a cégek egyesülése. Ön szerint miért van ez és a válság hatására várható-e változás ezen a téren? Ha igen, a jóváhagyásoknál, vagy az elutasításoknál mi vezérli a GVH-t? - A közép-kelet-európai régióban az elmúlt években kimondottan sok egyesülés és felvásárlás (M&A) történt. Ez alól Magyarország sem volt kivétel. Ezt alátámasztja a Mazars tanácsadó

cég nemrég közzétett M&A riportja is, de mivel a GVH tagja az európai The post A GVH új elnöke: Járvány idején még fontosabb a tisztességes piaci magatartás appeared first on AzÜzlet. - AzÜzlet.hu - MTI

[Eredeti](#)

(azuzlet.hu, 2020. április 29., szerda)

Költözik a Revolut, jobb helyzetben az ügyfelek

A magyar Revolut felhasználókat most értesíti az alternatív pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó cég, hogy a jövőben nem Nagy-Britanniából, hanem Litvániából fogja őket kiszolgálni. A cég tájékoztatása szerint egy éve kapott, a korábbiaknak mindenben megfelelő banki engedélyt Litvániában, és a mai nappal megkezdte a közép-európa régióban működő ügyfélszámláinak áthelyezését a balti országba. Mivel a britek, ha nem is tudni mikor, de nem csak formálisan, hanem ténylegesen is távoznak az Európai Unióból - például a szabályozásoktól is megszabadulnak -, így a Revolutnak, ahogy más pénzügyi szolgáltatóknak is fontos volt, hogy egy Európai Unió belüli bázist keressen. Az EU-ban könnyebb is például fogyasztóvédelmi szempontokat érvényesíteni. A cég tájékoztatása szerint az ügyfeleknek külön teendőik nincsenek. Azzal kell tisztában lenniük, hogy bármilyen esetleges panaszrendezés a jövőben a litván központi bank előírásai mentén zajlik, litván törvények alapján. Az egyéb technikai változásokról, számlaszámok módosításáról a későbbiekben ígértek a felhasználóiknak tájékoztatást. A hazai piacfelügyeletet is ellátó Magyar Nemzeti Bank nem rég adott ki figyelmeztetést, miszerint a több, népszerű szolgáltató egyike sem magyarországi székhelyű bank, így a magyar hatóságoknak nincs jogkörük fellépni bármilyen probléma esetén, legfeljebb megpróbálhatnak közbenjárni. A Revolut ezzel együtt nagyon népszerű itthon is a pénzváltóknál vagy a bankoknál jóval kedvezőbb váltási árfolyamaival.

A magyar Revolut felhasználókat most értesíti az alternatív pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó cég, hogy a jövőben nem Nagy-Britanniából, hanem Litvániából fogja őket kiszolgálni. A cég tájékoztatása szerint egy éve kapott, a korábbiaknak mindenben megfelelő banki engedélyt Litvániában, és a mai nappal megkezdte a közép-európa régióban működő ügyfélszámláinak áthelyezését a balti országba. Mivel a britek, ha nem is tudni mikor, de nem csak formálisan, hanem ténylegesen is távoznak az Európai Unióból - például a szabályozásoktól is megszabadulnak -, így a Revolutnak, ahogy más pénzügyi szolgáltatóknak is fontos volt, hogy egy Európai Unió belüli bázist keressen. Az EU-ban könnyebb is például fogyasztóvédelmi szempontokat érvényesíteni. A cég tájékoztatása szerint az ügyfeleknek külön teendőik nincsenek. Azzal kell tisztában lenniük, hogy bármilyen esetleges panaszrendezés a jövőben a litván központi bank előírásai mentén zajlik, litván törvények alapján. Az egyéb technikai változásokról, számlaszámok módosításáról a későbbiekben ígértek a felhasználóiknak tájékoztatást. A hazai piacfelügyeletet is ellátó Magyar Nemzeti Bank nem rég adott ki figyelmeztetést, miszerint a több, népszerű szolgáltató egyike sem magyarországi székhelyű bank, így a magyar hatóságoknak nincs jogkörük fellépni bármilyen probléma esetén, legfeljebb megpróbálhatnak közbenjárni. A Revolut ezzel együtt nagyon népszerű itthon is a pénzváltóknál vagy a bankoknál jóval kedvezőbb váltási árfolyamaival. -

Eredeti

(napi.hu, 2020. április 29., szerda)

Alapjaiban változtak meg a garanciális javítások feltételei a koronavírus-járvány miatt

Új fogyasztóvédelmi jogszabály még nem lépett életbe, arra májusban kerül sor, ám ennek ellenére alapjaiban változtak meg a garanciális javítások Magyarországon. A legtöbb nagy cég csatlakozott a #maradjotthon-kampányhoz, és a telefonos vagy az online ügyintézését helyezte előtérbe.

The post Alapjaiban változtak meg a garanciális javítások feltételei a koronavírus-járvány miatt appeared first on Vásárhely24.

Új fogyasztóvédelmi jogszabály még nem lépett életbe, arra májusban kerül sor, ám ennek ellenére alapjaiban változtak meg a garanciális javítások Magyarországon. A legtöbb nagy cég csatlakozott a #maradjotthon-kampányhoz, és a telefonos vagy az online ügyintézését helyezte előtérbe. Mindenki járt már úgy, hogy egy megvásárolt termék a garanciális időn belül meghibásodott, és sok bosszúságot okozott, hogy a garanciális javítás hetekig, hónapokig is eltartott, az esetleges cseréjére is várni kellett, vagy ezt a lehetőséget el is utasította a termék eladója. "A fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés keretében eladott termék szavatossági és jótállási igényének intézése eljárási szabályairól szóló rendeletben mindössze annyi szerepel, hogy a vállalkozásnak törekednie kell arra, hogy a szavatossági, jótállási igény alapján a kijavítást vagy kicserélést legfeljebb 15 napon belül elvégezze" - mondta a hirado.hu-nak Kispál Edit, a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetségének szóvivője. A szövetség tapasztalatai szerint a lehető legritkább esetben teljesül, hogy tizenöt napon belül javítják vagy cserélik a terméket. Azokban az esetekben ugyanis, amikor a vállalkozás szakértői véleményt kíván beszerezni, mert maga nem tudja eldönteni, hogy valóban hibás teljesítés történt-e, szinte minden esetben hosszabb időt vesz igénybe a panasz elbírálása, és csak a szakvélemény beszerzése után vállalja a cég a termék javítását vagy cseréjét. Műszaki cikkek esetében nem kérnek szakértői véleményt, a szakszerviz, hivatalos javítószolgálat nézi meg a terméket és dönti el, hogy javítja vagy elutasítja a fogyasztói panaszt, és még a jótállást is megvonhatja. A járványhelyzetben új szolgáltatásokat kínálnak Épp ezért májusban ezen az eljárás on változtatna az Innovációs és Technológiai Minisztérium - tájékoztatta a hirado.hu-t a tárca. A tervezett változtatás a vásárlók számára kedvező feltételekkel történik. A koronavírus-járvány azonban alapjaiban változtatta meg a garanciális ügyintézés módját. A legtöbb nagy cég csatlakozott a #maradjotthon-kampányhoz, a telefonos vagy az online ügyintézését szorgalmazza annak érdekében, hogy az embereknek ne kelljen otthonról kimozdulniuk, s így ne veszélyeztessék senki egészségét. Úgy vélik, a személyes garanciális ügyintézés potenciális veszélyforrás mindenkinek, ezért az a közös érdeke az ügyfeleknek és a cégeknek is, hogy átmenetileg a személyes ügyintézés csökkentsék, ezért a cégek kizárólag futárszolgálattal szeretnék megoldani a felmerülő problémákat. Legtöbb esetben online kell kitölteni egy hibabejelentő űrlapot, majd ez után díjmentesen küldenek futárt a meghibásodott készülékért, amelyet javítva vissza is juttatnak az ügyfél által megadott címre. Sőt, a cégek többsége azt is közölte, hogy a 14 napos ellállási jog gyakorlására is ugyanez érvényes. Háztól házig szolgáltatásokat

és meghosszabbított garanciákat kínálnak Több cég is egyedi ajánlatokat kínál a rendkívüli helyzetre való tekintettel. Az egyik autószervez specális csomagjának az a lényege, hogy egy egyeztetett időpontban és helyen átveszi a karbantartásra váró gépkocsit, elvégzi a kívánt szemléjét, majd alapos fertőtlenítés után visszaviszi a járművet a kívánt helyre. Ez azért is fontos, mert a garanciális járműveknél egy elmulasztott karbantartás akár a jótállás elvesztését is jelentheti. Az egyik nagy telekommunikációs vállalat pedig bejelentette, hogy minden olyan készülékére meghosszabbítja a jótállási határidőt június 15-ig - beleértve az okostelefonokat, PC-ket, tableteket, hordozható kiegészítőket és routereket -, melyek eredeti garanciája 2020. március 15. és június 14. között jár le. Ha egy készülék megfelel ezeknek a követelményeknek, garanciája 2020. június 15-ig automatikusan hosszabbodik. A cég emellett háztól házig szolgáltatást is indít 2020 második negyedévében, amelynek keretében ingyenesen elszállítják a garanciális készülékeket a szervizbe, majd a javítás után fertőtlenítik, és visszaszállítják a tulajdonosának. A készülékeket futár veszi fel, majd szállítja vissza, a szolgáltatás ingyenes. Forrás: hirado.hu, borítókép illusztráció, shutterstock - Ács Helga

[Eredeti](#)

(vasarhely24.com, 2020. április 29., szerda)

Harapófogóban a baromfisok

Az EU-n kívüli import korlátozása segítene az ágazaton

Két járvány egyszerre szorongatja a hazai baromfitartókat, míg a madárinfluenza az állományok létszámára, a koronavírus a gazdák pénztárcájára jelent nagyobb fenyegetést. A veszélyhelyzet idejére elrendelt korlátozások alaposan csökkentették a keresletet, és így az árak is bedőltek. A szakmai szervezet szerint az unióba érkező import felfüggesztése rendezhetné a helyzetet az EU baromfipiacán.

Bár a madárinfluenza már januárban felütötte fejét hazánkban, kisebb szünet után március végétől kezdett valódi pusztításba. A kór egyelőre megállíthatatlannak tűnő gyorsasággal terjed, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal adatai szerint a két érintett megyében - Bács-Kiskunban és Csongrádban - április közepéig 226 állattartó telepen mutatták ki a H5N8 vírus jelenlétét, a betegség miatt pedig csaknem három és fél millió szárnyast öltek le. A járvány végét egyelőre a szakemberek sem látják, azt azonban már most biztosra veszik, hogy a gazdák kára több milliárd forintba rúg.

A baromfitartók és a vágóhidak helyzetét a madárinfluenza mellett a koronavírus-járvány, illetve a betegség terjedését megfékezni hivatott korlátozások is tovább nehezítik. Bár a járvány hazai megjelenése utáni néhány hétig hosszú sorok kígyóztak a hentesek előtt, a csirkehús pedig rövid időre hiánycikk lett az országban, a pánikvásárlások lecsengésével alaposan visszaesett a vágóhidakra érkező megrendelések száma. Ennek oka, hogy a szállodák és az éttermek bezártak, ahogyan a közétkeztetés is jórészt szünetel. Csorbai Attila, a Baromfi Terméktanács elnöke szerint mára jelentős túltermelés alakult ki a piacon, ami komoly áresést hozott. A koronavírus-járvány miatt mintegy húsz százalékkal csökkentek az árak a baromfipiacon, a készletek azonban ennek ellenére sem apadnak, sőt, napról napra tovább gyarapodik az eladhatatlan árumennyiség. A terméktanács elnöke az M1 adásában arról is beszélt, hogy a járvány a rövid távú veszteség mellett hosszabb távon is hatással lehet

az ágazat helyzetére. Az élőcsirke felvásárlási ára gyakorlatilag az önköltségi szint alá süllyedt, így a termelőknek nem éri meg újratelepíteni az állományokat. Ugyanakkor, ha sokan döntenek így és Európaszerte levágják a szülőpárokat, annak néhány hónapon belül komoly következményei lehetnek a kínálati oldalra.

A szakmai szervezet szerint a jelenlegi veszélyhelyzetre hivatkozva korlátozni kellene a harmadik országokból érkező importot, amely évenként 850 ezer tonnányi baromfihúst tesz ki. - Ha ezt a bátor lépést az Európai Bizottság megtenné, az olyan piaci átrendeződést eredményezne, amely segítene megoldani az uniós termelők problémáit - hívta fel a figyelmet Csorbai Attila. E mellett más korrekciós intézkedésekre is szükség lehet, a hízott libamájjal foglalkozó termelőknek például finanszírozási oldalról is segítő kezlet kellene nyújtani.

A termelőknek nem éri meg újratelepíteni az állományokat

Köpöncei Csilla

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. április 30., csütörtök, 12. oldal)

Ne kapja be, ha ilyet vásárolt!

VESZÉLYES Egészségkárosodási kockázat miatt minőségmegőrzési időre tekintet nélkül kivonatja a forgalomból a férfiaknak készült Boom Boom Extra megnevezésű növényi kivonatokat tartalmazó étrend-kiegészítő kapszulát a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) - jelent meg a hivatal honlapján kedden. Közleményük szerint a Nébih két különböző weboldalon internetes próbavásárlást végzett a Boom Boom Extra megnevezésű étrend-kiegészítő kapszulából. A laboratóriumi vizsgálat avanafil gyógyszer-hatóanyagot mutatott ki a Kínából származó termékekből. Az étrend-kiegészítő terápiás mennyiségben tartalmaz impotencia kezelésére alkalmas avanafilt, így súlyos egészségkárosodási kockázatot jelent.

A Kínából érkezett étrendkiegészítő kapszula egészségkárosodást okozhat

[Eredeti](#)

(Bors, 2020. április 30., csütörtök, 11. oldal)

Kevesebb műanyag van a budapesti csapvízben, mint az ásványvizekben

Sok a mikroműanyag-részecske a Dunában, és kimutatható a budapesti csapvízben is – állapította meg a Greenpeace legújabb vizsgálata. A korábbi felmérések az ásványvizek mikroműanyag-szennyezettségét is kimutatták. A mostani eredményekkel még egyértelműbbé vált: ki kell vezetni az egyszer használatos műanyagokat és helyettük a sokszor használatos termékeket és a betétdíjas rendszereket kell visszahozni. A Greenpeace azt várja a kormánytól, hogy a februári miniszterelnöki bejelentés értelmében sürgősen

biztosítsa ennek törvényi feltételeit. Ez az első lépés, hogy az erőforrás-pazarló és a hulladékhegyeket termelő gazdaságról átálljunk a tiszta, takarékos és fenntartható gazdaságra.

A Greenpeace mikroműanyag-mérést végeztetett a WESSLING Hungary Kft. független laboratórium szakembereivel a Dunában idén február 20-án és a Dunából parti szűrővel tisztított budapesti csapvízben február 6-án.

A felmérésből kiderül: a Duna mikroműanyag-szennyezettségéért olyan műanyagok – a polietilén és a polipropilén – felelősek, melyek jellemzően az egyszer használatos csomagolóanyagok alkotóelemei is.

A Dunában a korábbi vizsgálatokhoz képest mintegy háromszor több, köbméterenként 147 mikroműanyag-részecskét mutatott ki a vizsgálat.

Budapesti csapvízben most először, a Greenpeace Magyarország megrendelésére vizsgáltak mikroműanyagot. Egy észak-budai és egy csepeli iskolában vett 1500 liternyi ivóvízmintából előbbi esetben 7, míg az utóbbi esetben 10 részecske volt kimutatható. A kapott eredmények hasonlóak vagy alacsonyabbak annál, amit más országok csapvízminőségi vizsgálatainál mértek, de egységes módszertan híján nehéz az összehasonlítás.

Ami biztosan megállapítható: a csapvíz mikroműanyag-szennyezettsége jóval kisebb, mint az eddig vizsgált palackozott ásványvizéké. De a beltéri levegőből belélegzett évi több tízezer mikroműanyag-részecske vagy az élelmiszerekkel elfogyasztott mikroműanyagok mennyisége is jócskán meghaladja a most csapvízben kimutatott mikroműanyag-szennyezettséget.

A belénk került mikroműanyagok egészségügyi hatását a WHO jelenleg is vizsgálja. Ami ismert kockázat: a mikroműanyagokban lehetnek káros vegyi anyagok adalékként vagy az anyaghoz kötődve.

„Közel negyedmillió magyar állampolgárral együtt azt várjuk az illetékes minisztériumtól és a kormánytól, hogy a korábbi ígéretek értelmében végre szülessen meg az a jogszabály, amely 2021-től valóban véget vet az egyszer használatos termékek és csomagolóanyagok korszakának. Ez az egész hazai gazdasági rendszer új pályára állításának első bátor lépése lenne: az eldobható kultúra helyett tiszta, zöld és takarékos gazdaság kell egy zöldebb és egészségesebb Magyarország érdekében” – nyilatkozta **Simon Gergely**, a Greenpeace vegyianyag-szakértője.

A Greenpeace azt várja a kormánytól, hogy a koronavírus-járványt követő gazdasági talpraállás egyúttal az ökológiai- és a klímaválságra is nyújtson megoldást – ellenkező esetben a jövőben még nagyobb válságok sorozata éri majd a lakosságot. Át kell állni a mostani erőforrás-pazarló gazdaságról a bölcsőtől-bölcsőig gazdaságra: szakítani kell az egyszer használatos kultúrával, maximalizálni kell a nyersanyag- és energiatakarékosságot, és arra kell törekedni, hogy ne keletkezzen gyakorlatilag semmilyen és semennyi hulladék. A járvány bebizonyította: a bolygónk és saját egészségünk védelme az első.

(24.hu/Tudomány 2020. április 30., csütörtök)

Egyre több fiatal jogszerűen használja az online digitális tartalmakat

A 18 és 26 év közötti korosztály digitális tartalmakkal kapcsolatos szokásait vizsgáló felmérés rávilágít arra, hogy a fiatal felnőttek kevesebb zeneszámot és filmet töltenek le illegálisan, ugyanakkor itthon csökkent a youtube felhasználók száma is. A koronavírus járvány alatt pedig tovább nőtt a legális digitális tartalmak fogyasztása.

A streaming szolgáltatások elterjedésével visszaszorultak az illegális letöltések, derül ki a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) legfrissebb kutatásából - írja Origóhoz eljuttatott közleményében a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala. A felhasználók tudatos tartalomfogyasztása azért is fontos napjainkban, mert ezzel is segítik a nehéz helyzetben lévő zeneipari szereplőket.

Így változnak a fiatalok zenehallgatási szokásai

A fiatalok körében még mindig a Youtube számít a zenehallgatás legelterjedtebb platformjának (a hazai válaszadók 88 százalékának ez a zenehallgatás fő felülete), de egyre elterjedtebbek a különböző streaming oldalak is – derül ki a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület legfrissebb felméréséből.

2017-hez képest jelentős csökkenés tapasztalható az illegális letöltéseknél, 64 százalékról 43 százalékra csökkent az online letöltések aránya.

A több mint 20 százalékos visszaesés hátterében a streaming szolgáltatások állnak, amelyeket a válaszadók 31 százaléka választja – amelyek közül 82 százalékkal a Spotify a legnépszerűbb. A kutatásból kiderült, hogy a zenei streaming szolgáltatást használók körében 14 százalékkal kevesebb lett az illegális letöltők aránya.

„Az illegális letöltés visszaszorulása annak is köszönhető, hogy a jogtiszta szolgáltatók egyre jobb alternatívát kínálnak a fiatalok számára, de még van dolgunk a tudatosságnövelés területén. Kulcsfontosságú feladat a fiatal felnőttek pontos tájékoztatása a jogszerűtlen tartalmak letöltésének hatásairól, különösen most, amikor a szórakoztatóipar szereplői a járvány miatt rendkívül nehéz helyzetbe jutottak.” – emelte ki Pomázi Gyula, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület elnökhelyettese. Hozzátette: az elmúlt években az üzleti modell innovációk terén a zeneiparban alakult ki a legtöbb és legváltozatosabb megoldások. Ezeknek köszönhetően a fogyasztók felhasználói díjat fizetnek, amelyek a jelenlegi nehéz helyzetben a zeneipar szereplőit is segítik.

Pomázi Gyula kiemelte: A jogszerű tartalmak biztosítása érdekében Magyarország még 2018-ban csatlakozott az Európai Unió agorateka projektjéhez, így a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület közreműködésével létrejött hungaroteka.hu oldalon bárki könnyedén tájékozódhat a legális online tartalomszolgáltatásokról.

A fentiekhez kapcsolódóan a 16 éve magyar dalszövegeket gyűjtő és rendszerező, legális dalszöveg portál a Zeneszöveg.hu ügyvezetője, Csipai Roland elmondta, hogy adataik és számításaik alapján a technika ma már lehetővé teszi, hogy a tudatosítás és szabályozói környezet megfelelő alakításával a digitális felhasználások is nyomon követhetővé váljanak, ami egyúttal bevétellé alakítható, és nem csak a jelenlegi krízis helyzetben, hanem általánosságban is további jogdíjakat generálhatnak a szerzőknek. Ezek havi szinten akár több tízezer forintot is jelenthetnek a művészeknek.

A filmeknél is csökkenés figyelhető meg: 2017-ben a fiatal felnőttek 64 százaléka választotta az illegális letöltést, ami 2020-ra 45 százalékra esett.

Ugyanakkor az előfizetéses szolgáltatásokat (például a HBO GO-t, Netflix-et, MyTV-t) használók aránya 19 százalékról csaknem duplájára, 34 százalékra emelkedett.

A HENT kutatása a 18-26 évesek letöltéssel kapcsolatos szokásait és motivációit vizsgálta. A következő eredményeket kapták:

Míg a legnépszerűbbnek számító YouTube downloader-nél 71-ről 58 százalékra csökkent a felhasználók aránya, addig a torrentes letöltéseknél 55 százalékról 37 százalékra esett vissza az illegális fogyasztás.

Ezzel párhuzamosan megnégyszereződött (16 százalék) azoknak a száma, akik semmilyen illegális módon nem töltenek le online tartalmakat.

A kutatás szerint a kalózkodók főleg az egyszerű és gyors hozzáférés miatt töltnek le illegálisan tartalmakat (78 százalék), de az ingyenesség is szerepel a motiváló tényezők között (75 százalék).

Sokan arra hivatkoztak, hogy azért választják az illegális letöltést, mert máshonnan nem tudják megszerezni az adott tartalmat. 2017-ben a fiatalok 56 százaléka, 2020-ban pedig 67 százalékuk jelölte meg ezt a válaszlehetőséget.

A fiatalok negyede emellett úgy nyilatkozott, nem érdekli őket a tartalmak elhelyezésének jogszerűsége.

A felmérés szerint a vizsgált korcsoport hetede költ pénzt a különböző letölthető digitális tartalmak megszerzésére, közülük is a városokban élők körében nagyobb a fizetési hajlandóság.

Az online játékok esetében is nőtt a letöltők száma (férfiaknál 22, nőknél 6 százalék).

Így alakította a koronavírus-járvány a digitális tartalmak fogyasztását

A HENT 2020-as kutatása az koronavírus-járvány hatásait is vizsgálta. A tanulmányból kiderült, hogy a annak következtében általánosan megnőtt az internet használatát: a válaszadók több mint egyharmada (35 százaléka) arról nyilatkozott, hogy jelentősen több hírt olvas, mint korábban, 63 százalékuk pedig a tanulóhoz használta többet az online forrásokat.

A vizsgált korosztály egyedül az online vásárlás kapcsán jelzett csökkenést (24 százalék), a megkérdezettek 51 százaléka pedig arról számolt be, hogy nem változtak meg online vásárlási szokásaik a járvány miatt.

Emellett jelentős erősödés figyelhető meg a filmnézés és zenehallgatás intenzitása terén is: a fiatal felnőttek 56 százaléka jelezte, hogy több filmet nézett, 43 százalékuk pedig, hogy több zenét hallgatott az elmúlt időszakban.

A tanulmány a járvány miatt ingyenesen elérhetővé tett online tartalmak fogyasztását is felmérte. A fiatal felnőttek 38 százaléka nézett meg, vagy használt valamilyen, a koronavírus miatt ingyenessé tett online tartalmat, amelyek közül a filmek voltak a legnépszerűbbek.

A demográfiai tényezőket is figyelembe véve azt látszik, hogy a férfiak voltak a filmek elsődleges fogyasztói, illetve a budapestiek körében a külföldi, a kisebb települések lakói között pedig a magyar filmek voltak a legkedveltebbek.

(Origo 2020. május 1., péntek)

Népszerű gyógyszerek lettek receptesek

Az elmúlt időszakban milliós számban eladott ibuproféntartalmú gyógyszerek péntektől receptkötelesek lettek.

A korábbi hatósági bejelentésnek megfelelően péntektől csak receptre kapható számos láz- és fájdalomcsillapításra használt gyógyszer. A 600 és 800 milligrammnál nagyobb ibuproféntartalommal, valamint a 300 milligrammnál magasabb dexibuproféntartalommal rendelkező tablettákra vonatkozik a receptkötelezettség május 1-től.

Nagyot változik az élet péntektől

Az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) azért tette receptkötelessé az eddig vény nélkül kapható gyógyszereket, mert a a fájdalom- és lázcsillapítóként használt ibuprofén esetében a biztonságos dózis naponta 1200 milligramm, a reumatikus betegségekre való dexibuprofén pedig 600 milligramm, ezt a szintet pedig a tablettákat szedők könnyen túlléphetik a korlátozás nélkül.

Mi a baj velük?

A hatóság korábban publikált összefoglalója szerint az úgynevezett "nem szteroid gyulladáscsökkentők" közé tartozó ibuproféntartalmú készítményeket világszerte több évtizede forgalmazzák fájdalom- és lázcsillapítóként, valamint megfázás kezelésére. Magyarországon is népszerűek: az ilyen hatóanyagú gyógyszerekből évente 2,5-3 millió doboz fogy.

Ugyanakkor a "nem szteroid gyulladáscsökkentőkről" - így az ibuprofénról - már 2006-ban kiderült, hogy az szedésük fokozza az artériás thrombotikus események, például a szívinfarktus vagy a stroke kockázatát.

Az Európai Bizottság megrendelésére készült egy független tanulmány is, amelyben a szakemberek arra jutottak, hogy az ibuprofén napi 2400 milligrammnál magasabb dózisban fokozza a trombózisos betegségek kockázatát. Egy 2016-os, közel 30 ezer beteg adatainak elemzéséből készült dániai vizsgálatból pedig az derült ki, hogy az ibuprofén rövid ideig használók esetében megnövekedett a szívmegeállás kockázata. Emiatt Dániában csak a 200 milligrammos ibuproféntartalmú tabletták érhetőek el vény nélkül.

A kutatások továbbá tisztázták: a dexibuproféntartalmú gyógyszereknél is fennáll a kockázata, hogy a betegek túllépik a biztonságos napi dózist.

Nem mindegyik

A receptkötelezettség összesen tíz készítményt érint, több tucat tablettát viszont nem. A hatóság közölte:

Több mint negyven, 200 és 400 mg ibuprofent tartalmazó gyógyszer továbbra is recept nélkül is elérhető, így ezentúl sem kell orvoshoz mennie annak, aki kis-közepes fájdalmára vagy lázára ibuprofent akar szedni

(Napi 2020. május 1., péntek)

Sok új szabállyal indul hétfőtől a betegellátás

Mozgalmas hétvégéjük lesz az egészségügyi szolgáltatóknak, ha meg akarnak felelni a legújabb kormányrendeletnek, miszerint hétfőtől újra kell indítaniuk a betegfogadást.

A csütörtök éjjel megérkezett levél számos feltétel megteremtését várja el a magán és a közfinanszírozott szolgáltatóktól. Amire csak lehet, az ellátók alkalmazhatják a távkonzultációt, a kockázatos helyzetekben kötelezően el kell végezniük a betegeken a koronavírus vírus diagnosztikai vizsgálatot. Hétfőtől korlátoosan, de újraindítják az egészségügyi ellátások jó néhány szegmensét, így az háziorvosi, valamint a fogászati ellátást, a szakrendeléseket, az egynapos ellátásokat, a transzplantációkat, a magánszolgáltatásokat. Az ezek módjáról szóló miniszteri utasítás elsősorban a távkonzultációt ajánlja, az elkerülhetetlen orvos-beteg találkozásokra pedig előzetesen egyeztet időpontot és szigorú járványügyi szabályok megtartását írja elő. Az ellátóhelyre belépőknél láz- és rizikó felmérést kell végezni. Egy óra alatt legfeljebb négy beteg vizsgálata történhet. A rendelőkben biztosítani kell a beteg közötti másfél méteres távolságtartást. Továbbá előírták a betegfogadó helyiségek rendszeres fertőtlenítőszeres takarítását, a dolgozók számára a kézfertőtlenítés és a szükség szerinti védőeszközök (gumikesztyű, védőköpeny, szájmaszk) biztosítását. A miniszteri utasítás szerint az ellátók az igazolásokat, a táppénzes papírokat, a szociális ellátásokhoz szükséges dokumentumokat kiadhatják orvos-betegtalálkozás nélkül is. A szakorvosi javaslatok, a közgyógyigazolványok a vészhelyzet lejárta után is további 6-12 hónapig érvényben maradnak. A szakrendeléseknél meg kell teremteni a telefonos vizitek lebonyolításának a feltételeit, azaz, hogy a beteg kikérdezésével nyert adatokat összevethessék az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT), e-tér adataival

összevessék. Mindehhez biztosítaniuk kell szakorvost, telefont, és megfelelő informatikai kapcsolatokat is. Ha a telefonos konzultáció nem elég, vagy az eset bármilyen szempontból problémásnak látszik, így a személyes vizsgálat nem kerülhető el, úgy időpontra kell hívni a beteget. A telefonos konzultáció alapján az orvos rendelhet gyógyszert, írhat beutalót. A betegdokumentációban jelezni kell, hogy az ellátás telefonon történt és azt is, hogy milyen számról jelentkezett a beteg. A berendelt betegekre is szigorú szabályok vonatkoznak, így például, aki nem jelenik meg a számára megjelölt időpontban, annak újat kell kérnie. A szakrendelő épületébe csak előszűrés, kézfertőtlenítés után és kizárólag maszkban léphetnek be a páciensek. A koronavírus-fertőzöttyanus betegeket a szakrendelőn belül el kell különíteni, őt az orvos csak FFP2-es maszkban, kesztyűben és védőruhában vizsgálhatja meg. Magas kockázatú ellátásokat – például a laparoszkópos, az endoszkópos, az arc-állcsont sebészeti, az aeroszol-képződéssel járó fogászati beavatkozásokat – kizárólag negatív PCR eredménnyel rendelkező betegnek szabad nyújtani. Azaz minden ilyen esetben a betegnél kötelezően el kell végezni ezt a tesztet. Éppúgy, mint az egynapos műtétek előtt, valamint a kórházi beteg felvételeknél, az intézmények közötti áthelyezések alkalmával is. A rendelet újabb ágyfelszabadítást is előír, ezúttal az aktív rehabilitáció céljára kell 3000 ágyat, „a rugalmas tervezés eszközével”. Megjegyzik továbbá, hogy ehhez az egészségügyi ellátásból nem vonhatók el egészségügyi szakemberek és nem vehetnek benne részt olyanok, akik a koronavírusos betegellátásban dolgoznak.

(Népszava 2020. május 1.)

Érdeemes most különösen figyelni a hitelkártyákra és a folyószámlahitelekre

A hiteltörlesztések felfüggesztése a lakosságot és vállalkozásokat is tehermentesíti - hangsúlyozta a Pénzügyminisztérium pénzügyekért felelős államtitkára a koronavírus-járvány elleni védekezésért felelős operatív törzs pénteki online sajtótájékoztatóján. Gion Gábor ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy a folyószámlahitelt és a hitelkártyahitelt a magas kamatok miatt lehetőleg törlesszék az ügyfelek.

Kitért arra, hogy a moratórium ellenére a lakosság 40 százaléka és a vállalkozások 30 százaléka továbbra is fizeti a hiteleit, ami azt mutatja, hogy most sokkal erősebb a lakosság és a vállalkozások pénzügyi helyzete, mint a 2008-as válság idején volt.

FELHÍVTA A FIGYELMET ARRA, HOGY AZ INTÉZKEDÉS A FOLYÓSZÁMLAHITELEKRE, ILLETVE A HITELKÁRTYÁKRA IS VONATKOZIK. UGYANAKKOR AZT AJÁNLOTTA, HOGY EZEKET A HITELEKET A LEHETŐSÉG SZERINT MINDENKI TÖRLESSZE, MERT E TERMÉKEK KAMATA NAGYON MAGAS.

Amennyiben valaki jelezte a bankjának, hogy a moratórium ellenére továbbra is törleszteni szeretne, ám később mégis nehéz helyzetbe kerül, bármikor igénybe veheti a moratóriumot - tette hozzá az államtitkár.

(Portfolio 2020. május 1.)

Műanyagokat lebontó mikrobákat fejleszt egy magyar cég

Olyan mikrobákat alkottak meg a fejlesztők, amelyek szobahőmérsékleten hetek, illetve sok esetben napok alatt bármilyen műanyag hulladékot, így polietilént, polipropilént és polisztirolt is lebontanak.

A szennyező műanyagok környezetbarát eltüntetésére keresi a megoldást a magyar fejlesztőkből álló Poliloop, akik a legnagyobb közép-és kelet-európai energetikai startup verseny, a PowerUp hazai döntőjét nyerték meg április 28-án, így ők képviselhetik az országot az energiahatékonyság, energiatárolás, mobilitás, körforgásos gazdaság, az okotechnológiák és az okosvárosok területét érintő újításokra fókuszáló versenysorozat nemzetközi fináléjában. A céljuk nem kisebb, mint hogy felszámolják a műanyag szeméthegeyeket.

„Olyan biológiai megoldást dolgoztunk ki, amellyel a Földön évente keletkező, 300 millió tonnát meghaladó műanyagszemét döntő többsége eltüntethető lenne. Ez főleg annak tükrében fontos, hogy jelenleg alig 2 százalékát hasznosítják újra a műanyagoknak világszerte. Ezen a ponton azonban nem állnánk meg. Gyártóként, biológiailag lebomló műanyagok előállításával szeretnénk hosszú távon megteremteni a körforgásos gazdaság működését.” – hangsúlyozta a Poliloop ügyvezetője, Madaras Liz.

(HVG 2020. május 1., péntek)

Készpénz vagy bankkártya? Online bolt vagy piac?

Földcsuszamlásszerű változásokat hoztak a mindennapokban, így a bankolásban és a vásárlásban is a koronavírus-járványhoz köthető intézkedések, köztük például a kijárási korlátozások. Az online bevásárlások átlagos értéke 17 ezerről 20 ezer forintra nőtt, tizből heten ritkábban látogatják a bankfiókokat, és egyre gyakrabban fizetnek bankkártyával. Azonban ez még nem jelenti a készpénz végét: bár ritkábban választják, 42 százalék még ebben az időszakban is ugyanannyiszor fizet készpénzzel, mint korábban.

Bár a bankkártyás vásárlások összege eddig is meredek emelkedőn volt, a plasztikok egyértelmű nyertesei a mostani változásoknak. A járvány helyzetben visszaszorult a készpénzzel történő fizetés és a bankfiókos ügyintézés. Az érintettek 58 százaléka ritkábban fizetett készpénzzel, 51 százalékuk pedig kevesebbszer vett fel pénzt az ATM-ekből – derül ki a K&H friss kutatásából.

A K&H a 18-65 év közötti magyar lakosság körében végzett online kutatása arra kereste a választ, hogyan változtak a vásárlási és pénzügyi szokások a koronavírus járvány magyarországi kitörése (2020. március 11-e) előtti időszakhoz képest.

Rákaptak a bankkártyákra, de masszív bástya a készpénz

A járványhelyzetben sokan betartották azt a kérést, javaslatot, hogy kerüljék a személyes kapcsolatot pénzügyeik intézésekor is. A bankkapcsolattal rendelkezők 74 százaléka ugyanis ritkábban keresett fel bankfiókot, mint ahogy ezelőtt tette, 51 százalékuk a bankautomatákat is ritkábban kereste fel, mint a járványhelyzet előtt. Ezzel párhuzamosan a fizikai érintkezés nélkül elérhető pénzügyi szolgáltatások térnyerése egyértelmű: 35 százalékuk gyakrabban használta a bank- vagy hitelkártyáját.

Bár a készpénzhasználatot tanácsos elkerülni a járványhelyzetben, még mindig sokan ezt választják: 42 százalék azoknak az aránya, akik a készpénzt legalább olyan gyakran használják, mint a járvány előtti időszakban. Ezt leginkább azzal magyarázták, hogy egyszerre kis összeget költenek, és ez így a legegyszerűbb, mások azzal indokolták, hogy a fizetésüket készpénzben kapják, ezért ezzel is fizetnek. Voltak, akik azt mondták, ha

kézpénzzel fizetnek, akkor jobban látják, hogyan fogy a pénzük, de többen azt hozták fel indokként, hogy ahol vásárolni szoktak, ott nem fogadnak el bankkártyát.

Az is kiderült a K&H felméréséből, hogy a mobilbankot és az internetbankot is egyre gyakrabban használják az azzal rendelkezők: előbbihez 21 százalék, utóbbihoz pedig 25 százalék fordul gyakrabban. A K&H is masszív növekedést tapasztal saját ügyfelei körében: eleve emelkedő pályán volt a mobilbankolás és a mobilbankos fizetés, a koronavírus-járvány pedig tovább növelte ezt.

Az aktív mobilbankos ügyfelek száma – vagyis azok, akik havonta legalább egyszer belépnek a felületre – az idén januárban és februárban is több mint 33 százalékkal nőtt éves összevetésben. A K&H 450 ezer digitálisan aktív ügyféllel rendelkezett 2019 év végén, és számuk mostanra 480 ezerre emelkedett.

„A K&H évek óta folyamatosan fejleszti a mobilbanki és elektronikus szolgáltatásait, így ebben a rendkívüli helyzetben számos digitális megoldás áll az ügyfelek rendelkezésére. Ezek a szolgáltatások kényelmesek, gyorsak, egyszerűek és biztonságosak. A vírus miatti megnövekedett forgalmat és ügyfélszámot pedig fennakadás nélkül kezeli a bank” – mondta Árva András, a K&H lakossági ügyfelek szegmens marketing főosztályvezetője.

Kevés az „új belépő” az online boltokba

A bankkártya használati és bankolási szokásokkal párhuzamosan a vásárlások módjában is változást hozott a koronavírus-járvány. A házhozszállítással történő online bevásárlások gyakorisága nőtt a járványhelyzet óta, de ez – legalábbis első lépésben – nem az új felhasználóknak köszönhető. Mindössze a megkérdezettek 1 százaléka mondta azt, hogy bár március 11-e előtt nem intézett online bevásárlást, a járvány kitörése óta viszont már volt erre példa.

A rendszeresen internetező lakosság majdnem fele – 47 százaléka – korábban is végzett már bevásárlást a neten, változó gyakorisággal: jellemzően legfeljebb havonta vagy ritkábban. 14 százalékuk eddig is havonta rendelt online és most is így teszi, 18 százalékuk viszont a járványhelyzet óta gyakrabban fordul az online boltokhoz, miközben ők korábban csak évente vagy alkalmasszerűen tették ezt.

Az online bevásárlások összege a járvány előtt átlagosan 17 ezer forintot tettek ki, ám azóta ez – a rendelt mennyiség vagy a kosár összetételének megváltozása következtében – már átlagosan 20 ezer forintos összegre nőtt.

Szembevetés eredménye, hogy azok közül, akik egyébként is vásárolnak piacon, 71 százalék a járvány kitörése óta ritkábban kereste fel kedvenc árusait, a bolti vásárlóknak pedig a 68 százaléka látogatta ritkábban az üzleteket a karanténidőszak alatt, mint az azt megelőző időszakban. Azonban növekedés is történt, mégpedig az online áruházzal rendelkező boltláncok és az ételkiszállítással foglalkozó cégek forgalmában, és ezt a felmérés eredményei is alátámasztják: mindkettőt 17-17 százalékkal gyakrabban veszik igénybe a járványt megelőző időszakhoz képest.

(üzletem.hu 2020. május 2., szombat)

Új világ jön: hat fontos változást hozhat a koronavírus-járvány a bankolásban

A koronavírus-járvány alaposan felforgatja a banki világot: a digitalizáció felpörög, az adatainkat szívesebben megosztjuk a bankokkal, az állam még évekig meghatározó szerepben marad a szektorban. Az ING elemzői hat pontban szedték össze, mi mindenre

számíthatunk. A COVID-19 bankszektorra gyakorolt hatásáról lesz szó május 6-ai konferenciánkon, ahol pénzügyi csúcsvezetők osztják meg gondolataikat. Regisztráció itt!

A lakossági digitalizáció felpörgése

A lakossági oldalon a digitális pénzügyi technológiák széles körű elterjedésére számítanak az ING elemzői. Sokaknak egyszerűen nincs most más választása, mint digitális csatornákat használni a bankolásban – kezdve a videóchatos hívásoktól a biztonságos dokumentummegosztáson keresztül a digitális szerződéskötésig, vagy az érintéses fizetésig – hogy mindezzel is minimalizálják a kontaktusok számát. A videós azonosítás például gyorsan széles körben elterjedté válhat – vélik az ING elemzői. Középtávon ez felgyorsíthatja a fiókok elhagyásának trendjét.

Fókusz a pénzügyi inkluzivitáson

A járvány felhívta a figyelmet a társadalmi egyenlőtlenségekre is, gondoljunk csak Szingapúr esetére, mely a koronavírus elleni küzdelem mintaállama volt, és a kettészakadt társadalomban a szerény körülmények között élő vendégmunkások körében kezdett el hirtelen erős hullámban terjedni a vírus. Az ilyen és ehhez hasonló történetek újra felhívják a figyelmet a mélyszegénységben élőkre, és azokra, akiknek egyáltalán nincs kapcsolatuk a pénzügyi rendszerhez.

Változik az adatok megosztásához való hozzáállás

Mindeddig a szabályozók és a lakosság a személyes adatok védelmével volt elfoglalva, a járvány lassítása érdekében ugyanakkor több kormányzat is a mobiltelefonos helyadatokat és más személyes adatokat is felhasználja a védekezésben, melyek nagyon hasznosnak bizonyulnak. Ez megváltoztathatja az adatkezeléshez való hozzáállást társadalmi szinten. Illetve mivel most a hitelezési kockázatok, az adósminősítés is nehezebb feladattá vált, és sokaknak van szüksége ennek ellenére gyorsan pénzügyi segítségre, elképzelhető, hogy az eddig szintén nemtetszéssel fogadott, külső adatokat is felhasználó adósminősítés elfogadottabbá válik.

Nagyobb kormányzati szerepvállalás

A kormányzatok, jegybankok drasztikus eszközökkel nyúltak bele a banki tevékenységbe a világon, így elsősorban a hitelezésbe, ahol olcsó forrásokkal és állami garanciákkal ösztönzik a hitelezést, törlesztési moratóriumokkal javítják az adósok pénzügyi helyzetét. Még a legjobb esetben is évekig is eltarthat, mire az állam visszavonul a pénzügyi és a szélesebb értelemben vett gazdasági területekről, és miután a felkavart por elül, az állami és piaci munkamegosztási viszonyok újraértelmezésére lesz szükség.

Kisebb külföldi kitettség

Az állami és a piaci szereplők egyaránt kevésbé komplex beszállítói láncokat, fognak keresni a járvány lecsengése után, kisebb külföldi kitettséget, függést akarnak majd elérni, a koronavírus-járvány ugyanis kristálytiszta megmutatta ezen láncok törékenységét. Ezzel egyidőben a kormányzatok a széleskörű home office működés miatt azt is felismerték, mennyire fontos a gyors hálózati infrastruktúra fejlesztése (5G), illetve azt is megértették, a digitális platformok mennyire fontosak egy társadalom életében.

A pénzügyi szektor egy hatalmas, határokon átnyúló üzletté vált a világon, az IT-tól kezdve a pénzügyi tevékenységeken keresztül a felügyeletig. A nemzetközi, vagy gyakran globális egymásrataltságot ezentúl még szigorúbban fogják szabályozni a felügyeletiek. A big techek szerepvállalása a pénzügyekben szintén ehhez a területhez tartozik.

Kiberbiztonság

Szintén a távoli munkavégzés széleskörű alkalmazása világított rá arra a problémára, hogy az otthoni és a vállalati hálózatok összekapcsolása IT-biztonsági szempontból nem egyszerű feladat, és rengeteg biztonsági rés nyílhat ki ezáltal, gondoljunk csak a zsarolóvírusokkal kapcsolatos vagy adatszivárgási kockázatokra. Jelenleg a hackerek valószínűleg a biztonsági

réseken beszivárognak, és várnak, hogy később pénzre váltsák ezeket. Mindezek miatt nemzetközi kibervédelmi lépésekre lehet szükség.

(Portfolio 2020. május 2., szombat)

Zöld újraindítást tervez az EU

Felfoghatatlan pénzek juthatnak válságkezelés címén a fenntarthatóságra. Aki rosszul dönt, kimaradhat az újjáépítésből.

A járvány nem csak az eredményes illetve eredménytelen védekezési stratégiák mentén osztja ketté a világot (és benne Európát), hanem aszerint is, hogy az egyes országok milyen kilábalási stratégiát terveznek, és abban mekkora szerepet szánnak a fenntarthatóságnak. Az utóbbi évtizedek legsikeresebb gazdaságaiban radikális zöldfordulat készül – Magyarország viszont az első jelek alapján ki fog maradni belőle. Míg ugyanis az Orbán-kormány a létező legortodoxabb lépéseket – az infrastrukturális beruházások, köztük a NER-oligarchák szállodaépítései és a már a válság előtt is vitatott kínai vasútépítés felpörgetését – készíti elő, Európa fejlettebb része olyan irányba indul, amit ezzel a mentalitással nehéz lesz követni. Az EU vezető gazdasági hatalmai és az uniós költségvetés nettó befizetői mind zöldülést akartak. Máig többek Ausztria, Dánia, Finnország, Olaszország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Portugália, Spanyolország Svédország, Franciaország és Németország jelezte, hogy csak olyan uniós gazdasági mentőcsomagot fogad el, amelyben az első számú prioritás a környezeti fenntarthatóság és a klímavédelem. A francia kormány a saját szempontjait is megjelölte: haza kell telepíteni a termelést – mert a hosszú termelési lánc biztonsági kockázatot jelent, a részegységek és a termékek kontinenseken átívelő ide-oda szállítására épülő, nagy szénlábnyomú gyártás nem lesz többé működőképes –, és minden új gyártókapacitást karbonsemleges módon kell létrehozni. A Greenpeace a minap arra figyelmeztetett: biztos, hogy az egyes államok felfoghatatlan összegeket fognak elkölteni válságkezelés címén, de egyáltalán nem mindegy, hogy a problémák megoldására vagy újratermelésére fordítják a közösség forrásait – a zöldszervezet szerint közgazdasági értelemben is sokkal jobban járnánk az előbbivel. A számok a zöld érvek mellett szólnak: a tavalyi év második felében tovább folytatódott a megújuló energia drasztikus árcsökkenése (a szárazföldi szélenergiaerőművekkel nyert áram előállítására hat hónap alatt kilenc százalékkal lett olcsóbb, a napelemek áramtermelése pedig négy százalékkal). A világ kétharmadán már ez a két energiaforrás a legolcsóbb, és az árak továbbra is esnek. A tempórol sokat elárul, hogy tíz évvel ezelőtt még több mint 300 dollárba került egy napenergia segítségével előállított megawattóra energia, 100 dollárba ugyanez szélenergiával, ma viszont a szárazföldi szélenergiaerőművek az Amerikai Egyesült Államokban 37, Brazíliában 30, Kínában pedig 38 dollárért termelnek, és ezen az árszinten nincs versenytársuk, miközben az energiatárolás fajlagos költsége is a felére esett, megoldva azt a klasszikus problémát, hogy „nem süt mindig a Nap, nem fúj mindig a szél”. (Összehasonlításképpen: a Paksra tervezett két új orosz atomerőmű 55 euró, vagyis 60 dollár fölötti termelői áramártnál válna megtérülő beruházássá, miközben jelenleg a külföldi áramárakat egyszerre nyomja lefelé a válság miatti keresletcsökkenés és az olcsó zöldenergia árleszorító hatása.) Hasonlóképpen látványos tendenciának tűnik, hogy amikor az európai nagyvárosokban újraindul az élet, akkor a közlekedés nem az eddig megszokott módon, az autózás köré szerveződve fog újjáépülni, hanem a közösségi, valamint az egyéni közlekedési módok (kerékpározás, gyaloglás stb.) lényegesen nagyobb hangsúlyával. Többek között Milánó, Berlin, Lisszabon, Bécs jelentett be ilyen közlekedési reformokat, amelyekhez azért is könnyű lesz megszerezni a lakosság

támogatását, mert egyrészt az elmúlt hetekben milliók éltek át, mennyivel használhatóbb a város, ha nem az autók uralkodnak benne, másrészt az alternatív közlekedést az EU eddig is szívesen finanszírozta, mostantól pedig, mint fentebb láttuk, valószínűleg még több forrást allokál rá. Tanulságos megfigyelni ehhez képest, mi történt Magyarországon, ahol a Karácsony Gergely vezette főváros hasonló – alapelveiben és számos részletében még a Tarlós-féle mobilitási tervben rögzített – programmal állt elő: abból lett a kormány és a kormányajtó által gerjesztett perpatvar, hogy a fővárosban, ahol a zsúfoltság miatt az autózás átlagsebessége 26 kilométer óránként – vagyis alig több, mint az átlagos kerékpáros haladási tempója –, ezentúl kevesebb helyen lehet majd 70-nel haladni, néhol pedig be kell érni 30 kilométer/órával. (Ráadásul olyasmi miatt fenyegetnek apokaliptikus következményekkel, amit az európai fővárosok többsége – Madridtól Amszterdamiig – már korábban, a mostani járványtól függetlenül kipróbált, és mint jól bevált gyakorlatot, azóta is egészséggel használ.) A „zöld újraindítás” érdekében nem csak a tagállamok felől nehezedik nyomás az EU döntéshozóira. Hasonló értelmű nyilatkozatot tett közzé a napokban tíz nemzetközi zöldszervezet is, azt sürgetve, hogy az Unió hozzon létre 1,5 ezer milliárd (!) eurós beruházási és garanciaalapot a zöld fejlesztések támogatására, valamint alakítsa át az eddigi támogatáspolitikáját: vonja meg a dotációt a magas szén-dioxid-kibocsátású és potenciálisan szennyező ágazatoktól (például az intenzív mezőgazdaságtól), garantálja, hogy nem kerül uniós pénz az új környezeti feltételek között életképtelen ágazatokba, és minden állami forrást illetve kölcsönt kössön nagyon szigorú klíma- és környezeti feltételekhez.

(Népszava 2020. május 2., szombat)

Digitalizáció: veszély és lehetőség egyben

ERŐSÖDŐ NEMZETÁLLAMOKAT, LASSULÓ GLOBALIZÁCIÓT HAGY MAGA MÖGÖTT A JÁRVÁNY

A nemzetállamok, helyi gazdasági szereplők jelentőségének erősödése, egyben a globalizáció lassulása, és a mindennapokban az emberek közötti távolságtartás elsődlegessége lehet hosszú távon a következménye a koronavírus világjárványnak az OECD legújabb jelentése szerint. A nemzetközi szervezetek a digitalizáció gyorsulásával számolnak, amely az alacsony képzettségűekre nézve veszélyt és lehetőséget is hordoz.

Alapvető, hosszú távú gazdasági és társadalmi változásokkal számol a legtöbb nemzetközi szervezet és az elemzők döntő része a koronavírus világjárvány miatt. A világ 36 államát tömörítő OECD friss jelentése – hasonlóan más nemzetközi szervezetekhez – a digitalizáció, automatizáció jelentős felgyorsulását, a helyi közösségek, helyi vállalatok szerepének erősödését, a rövidebb értékláncokat, összességében a globalizáció lassulását vetítik előre.

Tabu dönt a digitalizáció

A digitalizáció felgyorsulása már érezhető, a távmunka, távoktatás bevezetése szinte egyik napról a másikra ment végbe a legtöbb járvánnyal sújtott tagállamban. A gazdasági szereplők a karanténintézkedések, a munkavállalók korlátozása miatt kialakuló munkaerőhiányt, illetve a bérköltségek megtakarítását gyorsított automatizációval kezelhetik világszerte. Ennek előnye, hogy a fejlett, elsősorban fővárosi régiókban elérhető, magasabb jövedelmeket kínáló munkahelyek a vidéki, alacsonyabb jövedelmű térségek munkavállalóinak is elérhetővé válnak a távmunkának köszönhetően. A távoktatás terjedése pedig a magasabb képzettséget teheti lehetővé a szegényebb régiókban. A gyors digitalizáció hátránya ugyanakkor, hogy az alacsonyan képzett, így a szegénységnek jobban kitett munkavállalók által betöltött pozíciókat váltják ki a gépek, új technológiák. A szociális gazdaság szerepe felerősödik,

összességében a nemzetállami szint a legalkalmasabb az állampolgárok védelmére az OECD megállapítása szerint.

Nemzetek a globalizáció felett

A nemzetközi szervezetek egyetértenek abban is, hogy a globalizáció lassulását hozza a járvány. A koronavírus megjelenésére a legtöbb ország a határok lezárásával, a szabad mozgást korlátozó intézkedések elrendelésével reagált. Ugyanakkor a védekezés rámutatott, hogy sok ország nem önellátó olyan eszközökből, amelyek a közvetlen járványügyi védekezést szolgálják, például alapvető egészségügyi felszerelésekből. Az OECD előrejelzése szerint felértékelődnek a helyi közösségek, a helyi vállalkozások, emellett rövidebb ellátási láncok jelenhetnek meg, a nemzetközi kiszolgáltatottság csökkentése miatt. A határok lezárása várhatóan tartósan fennmarad, vagy csak korlátozott mozgásra lesz lehetőség, amely a vendégmunkások korlátozása miatt sok országban jelentős hatással lehet a munkaerőpiacra és az ellátási láncokra. Ugyanakkor az állampolgárok bizalmatlansága is felerősödött a járványhelyzet kialakulásával együtt, így a nemzetközi turizmus, vagy a bevándorlás hosszú távon jelentősen korlátozódhat.

A távolságtartás költözik be a mindennapokba

A koronavírus okozta világjárvány miatt korábban nem tapasztalt hangsúlyt fektetnek a döntéshozók annak lehetőségére, hogy akár a jelenlegi, akár újabb járványokra kell berendezkednie a társadalmaknak. Emiatt az állampolgárok fizikális távolságtartása korábban nem tapasztalt súllyal bírhat a jövőben. Emiatt a várostervezési, településrendezési tervek, döntések is megváltozhatnak, de a sport- és kulturális életnek is új megoldásokat kell kitalálnia annak érdekében, hogy garantálható legyen a jellemzően másfél-kétféle méteres távolság az emberek között. A sportban és a kulturális életben is előtérbe kerülhetnek a digitális megoldások. A beruházásokon belül pedig felértékelődhet a környezetkímélő, fenntarthatóságot szem előtt tartó projektek.

(Magyar Nemzet 2020. május 2., szombat)

Figyelj, hol akarsz tankolni, mert sorra zárnak be a benzinkutak

A héten már beszámoltunk arról, hogy a Shell több kútja bezárt az alacsony kereslet hatására, a hvg.hu körkéréséből most kiderült: a cég nincs egyedül, több verenyháza hasonló döntéseket hozott.

A hvg.hu információi szerint a Shell mellett a Mol és az OMV is csökkenti a kapacitásait. A Shellről a holtankoljak.hu még 13 kútbezárást jelentett, most már 15 ilyen egységről van szó. A cégnek összesen 189 állomása van Magyarországon. Azt is közölte a Shell, hogy központi döntésük értelmében a töltőállomás-hálózatuk körülbelül 60 százalékában csökkentett nyitvatartási idő van érvényben. (Ennek részleteit a cég kútkereső oldalán érdemes megtekinteni.)

13 benzinkútját zárta be Magyarországon a Shell

A Molnál csoportszinten 30-40 százalékkal csökkent az üzemanyag-értékesítés az elmúlt időszakban - válaszolta a hvg.hu kérdésére a cég. A kutak negyedénél rövidítették a nyitvatartási időt, de a helyzet racionalizálási lépéseket is kiváltott: május végétől 28 töltőállomást zárnak be ideiglenesen. Ezek közelében található másik Mol töltőállomás.

Az OMV is jelezte, több kútja nyitva tartását csökkentette, a lista itt olvasható.

(Portfolió 2020. május 3., vasárnap)

Sorra nyitnak az áruházak a jövő héten

Május 4-től újranitja vidéki áruházait a Decathlon sportszer-kereskedelmi lánc. Az üzletek minden nap 10 és 18 óra között működnek hétfőtől, a megfelelő biztonsági intézkedések betartása mellett – közölték a cég weboldalán. Jelezték azt is, hogy a megelőzés érdekében boltjaikban limitálják az egyszerre bent tartózkodók számát, amiben számítanak a vásárlók együttműködésére. A kijárási korlátozás Budapesten és Pest megyében érvényben maradt szabályai szerint ezeken a területeken a sportboltok továbbra is zárva vannak – jelezték. Nemrég az IKEA is közölte: 47 napos zárva tartást követően újra megnyitják kapuikat a vásárlók előtt Magyarországon. A bútóáruházak május 5-től mindennap, a kormányzati intézkedésekkel összhangban 9 és 15 óra között lesznek nyitva.

– Nagy horderejű lépés a kereskedelemnek az üzletek időkorlátozás nélküli nyitva tartásának lehetősége – erről beszélt a vidéki enyhítések bejelentése után a távirati irodának az Országos Kereskedelmi Szövetség főtitkára.

Vámos György közölte: ezen a területen a koronavírus-járvány legnagyobb kárvallottja az a mintegy 80 ezer üzlet, amelybe a kijárási korlátozás miatt egyáltalán nem mehettek be a vásárlók, például a ruházati és cipőboltokat, könyvesboltokat, játékboltokat, sportszerboltokat. Mint mondta, főként a kisebb üzletek kerültek nagyon nehéz helyzetbe, így a főtitkár szerint annál nagyobb segítség, minél előbb indulhatnak. Megjegyezte, nem számít a forgalom ugrásszerű növekedésére, inkább fokozatos felfutást tart valószínűnek a kiskereskedelemben.

(Magyar Nemzet 2020. május 3., vasárnap)

Csaknem 100 ezer maszkot készítettek a szakképzésben tanulók

Csaknem 100 ezer maszkot készítettek a szakképzésben tanulók - közölte az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) vasárnap.

Az összefogás jegyében az ITM fenntartásában lévő szakképzési intézmények az elmúlt időszakban sorra csatlakoztak a járvány elleni védekezést segítő kezdeményezéshez. Jelenleg 34 szakképzési centrum tagintézményeiben készítenek maszkokat a végzős vagy felnőttoktatásban részt vevő tanulók gyakorlatként - írták.

A közlemény szerint a csaknem 100 ezer textil szájmaszkból a helyi önkormányzatok közvetítésével már kórházak, szociális intézmények és időotthonok is kaptak. Az újabban előállított készleteket az intézmények saját diákjaiknak tartották fenn, hogy azokat a májusi szakmai vizsgák idején használhassák.

A centrumok és az iskolák egymás munkáját is segítik, megosztják bevált gyakorlataikat. A 21. századi szakképzés nyújtotta technikai lehetőségekkel élve a Szolnoki Szakképzési Centrumban 3D-s nyomtatóval, speciális arcvédő plexiből eddig mintegy háromezer darabot gyártottak egészségügyi dolgozóknak - közölték.

Az ITM hangsúlyozta: minden kezdeményezést bátorít a szakképzésben is, amely a járvány elleni védekezést erősíti, a kockázatoknak jobban kitett szakemberek és idősök segítségét szolgálja.

(Magyar Hírlap 2020. május 3., vasárnap)

A koronavírus és a naperóművek negatívba küldték az áramárat - Mi lesz a villanyszámlával?

Negatív árak alakultak a magyar áramtőzsdén (HUPX) egy áprilisi vasárnap délutánon, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy az eladó fizet a vevőnek a villamosenergia átvételért. A negatív ár nem gyakori, de az elmúlt években máskor is előfordult már a HUPX piacon, abból a szempontból viszont különleges a mostani eset, hogy a magyar áramtőzsdén először következett be a délutáni órákban. A negatív árak kialakulásához több tényező együttes érvényesülése vezetett, és a jövőben várhatóan gyakrabban is megismétlődhet a jelenség, aminek az ipari fogyasztók örülhetnek.

Negatív ár olyan esetekben alakul ki, mikor a teljes keresletet le tudják fedni olyan eladók, akiknek még akkor is érdemes eladniuk villamos energiát, ha azért fizetniük kell.

ERRE JELLEMZŐ PÉLDA OLYAN TÁMOGATOTT MEGÚJULÓ TERMELŐK ESETE, AKIK NEGATÍV ÁRON IS HAJLANDÓAK ÉRTÉKESÍTENI, HA A TÁMOGATÁS EZT KOMPENZÁLJA, VAGY AZ OLYAN KONVENCIONÁLIS ERŐMŰVEK, MELYEK SZÁMÁRA JELENTŐS KÖLTSÉGET JELENT A TERMELÉS VISSZATERHELÉSE, ÉS INKÁBB FIZETNEK AZÉRT, HOGY ERRE NE KERÜLJÖN SOR.

Ezzel összhangban napjainkban jellemzően magas túlkínálat esetén alakul ki negatív ár, amikor jelentős a megújuló termelés részaránya. Az árak alakulásában a régió kereslet-kínálati viszonyai is közrejátszanak, hiszen a hazai fogyasztás kielégítésében jelentős az import szerepe - hívta fel a figyelmet a HUPX.

A 2020. április 5-én vasárnap a kora délutáni órákban tapasztalt negatív árak hátterében is feltehetőleg ilyen körülmények játszottak közre. A hazai és a - villamos energia import forrásnak számító - környező országok magas megújuló termelése egy gyenge keresleti oldallal párosulva az árakat nullára, illetve nulla alá mozdította (az árak ezen a délutánon több más órában nulla körül alakultak). Más, magasabb megújuló termelési részarányal bíró országokban ez a jelenség gyakrabban figyelhető meg.

A negatív árak kialakulásához több tényező, illetve tendencia együttes érvényesülése vezetett - mondta el Szabó László, a Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont (REKK) igazgatója: 1) Az időjárásfüggő megújulók, a fotovoltaiikus napenergia és szélenergia termelő kapacitások folyamatosan bővülnek, a termelés pedig emelkedik. A naperóművek termelése napos időben már kora tavasszal magas szintre nőhet, ha pedig a napos órák egyben szelesek is, akkor az egyszerre a piacra zúduló jelentős mennyiségű megújuló energia már nagyon erős árcsökkentő hatást fejt ki. A különösen nagy piacokon, vagyis Németországban, Spanyolországban, Franciaországban és Olaszországban előálló negatív árkörnyezet más európai árampiacokon is lefelé húzza az árakat.

A magyar fotovoltaiikus termelés felfutásának hatására leszabályozott gázeróművek termelése csökkent, a rendszer egyensúlyban tartásához pedig a Paksi Atomerőmű termelését is leszabályozták április 5-én - mutatott rá Herczeg Sándor, a Mavir vezérigazgató-helyettese a REKK előző heti online workshopján.

Erőművi termelés tüzelőanyag szerint április 5-én nettó üzemirányítási mérés alapján (forrás: Mavir)2) A járvány hatására márciusban a villamosenergia-kereslet érdemi gyengülésnek indult a legtöbb európai piacon, így az említetteken is, ahol ennek mértéke akár a 10 százalékot is elérte. A régiós villamosenergia-fogyasztás változása (forrás: Mavir)

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) elemzése szerint a magyarországi villamosenergia-fogyasztás a korábbi 2 százalékos körüli éves növekedési ütem után a 12. héten (március 16-23.), a veszélyhelyzet március 11-én történt kihirdetése után kezdett el csökkenni, és a kijárási korlátozások bevezetését követően, áprilistól mutat jelentős visszaesést. A hazai rendszerterhelés a 2008-2009-es gazdasági világválság idejében tapasztalt alacsony rendszerterhelés alá csökkent, miközben a hazai termelés összmenyiségében számottevő csökkenés nem volt tapasztalható.

3) Az európai kibocsátáskereskedelmi rendszerben forgó szén-dioxid-kvóta árfolyamának zuhanása. Az ár 24 euróról 16 euró körüli szintre esett márciusban, mielőtt áprilisban ismét emelkedésnek indult és újra 20 euró fölé kúszott.

A CO₂-kvóta árváltozása (forrás: EEX/Felsmann Balázs, REKK)

A három tényező együttes hatására az európai villamosenergia-piacokon nagyjából egyszerre nőtt a megújuló alapú termelés és esett vissza a kereslet, miközben a szén-dioxid-kvótaárakkal együtt a nagykereskedelmi árak is csökkentek, hiszen a fosszilis termelőknél utóbbi jelentős költségcsökkenésként jelentkezett. A fotovoltaikus termelés éven belüli ciklikusan alakul, azonban már akár februártól kezdve fellendül; ha pedig ehhez a szélenergia fokozott termelése is hozzáadódik, akkor ez azt fogja jelenteni, hogy lesznek olyan időszakok, általában hétvégén, amikor a masszív megújuló termelés csökkenő kereslettel szembesül, ami az árak esését eredményezi. Így a megújuló energia kapacitásokat tekintve európai első Németországban, de akár az e szempontból szintén az éllovasok közé tartozó Franciaországban már februárban több napon negatív áramtőzsdei árak alakultak ki, nem is csak hétvégén. Németországban egyébként már 2017 óta növekvő tendenciát mutat a negatív áras órák száma. A koronavírus-járvány keresletcsökkentő hatására április elején általános áresés következett be az európai, így a nyugat-európai piacok által is húzott régiós és magyar árakban is. Miután a fenti meghatározó tényezők hatása jelentősen felerősödött, április 5-én Magyarországon, és az egész összekapcsolt régióban is megjelentek a negatív árak.

A másnapi piaccal szemben a HUPX napon belüli piacára nincs látványos hatása a koronavírusnak, a HUDEX magyar derivatív energiatőzsdén viszont a 2020. második negyedéves, valamint a márciusi, áprilisi és májusi árakkal kapcsolatban erőteljesen negatív várakozások alakultak ki, ezt követően az árak alapján visszarendezésre számítanak a kereskedők - mondta Istvánffy György, a HUPX piacfejlesztési vezetője a REKK workshopján. A MEKH elemzése szerint az egész határidős kereskedési horizonton alacsonyabb árak jellemzőek, mint amit tavaly vártak a piaci szereplők, összhangban azzal, hogy a határidős tényezőárak – földgáz, szén, CO₂ - is jelentősen alacsonyabb szintre kerültek.

A negatív árak többnyire hétvégén alakulnak ki, amikor a fogyasztás a szokásosnál is kisebb. Ha a fent említett tényezők is jelentkeznek ezekben az időszakokban, akkor a zsinóráramot termelő erőművek már hajlandóak fizetni is az általuk megtermelt áram átvételéért, illetve azért, hogy ne kelljen egy-két órára leállítaniuk a termelést, ami jóval többbe kerülne nekik. Ezek a helyzetek nyáron gyakrabban állhatnak elő, ugyanakkor a nap- és szélenergia termelés között megfigyelhető egy kiegészítő hatás is, mely szerint a két technológia termelési csúcsa jellemzően nem esik egybe, hiszen a legerősebb szelet hozó időszakok inkább ősszel és télen fordulnak elő. Ami a kilátásokat illeti, a járvány terjedésének megakadályozására hozott intézkedések kivezetése, az újraindulás részletei alapvetően befolyásolhatják a villamosenergia- és CO₂-kvótapiaci folyamatokat és a keresletet. Jelenleg a karbonár jövőbeli alakulása is kérdéses, de hosszabb távon várhatóan folytatódhat az emelkedés, ami a villamosenergia-árakat is felfelé húzza.

Másrészt, a nap- és szélenergia egyre nagyobb kapacitásokkal lesz jelen a rendszerben, ami ugyanakkor a nagykereskedelmi árak csökkenésének irányába hat. Igaz, a megújulók

termelését ma még támogatni kell Magyarországon is, aminek nyilván ára van, de már Európában is egyre több olyan ország van, ahol a megújuló energia termelése már támogatás nélkül is gazdaságos. A részben éppen a támogatási igények csökkenése, csökkentése miatt bevezetett tender-rendszer első magyarországi állomásán benyújtott ajánlatok között több is alatta volt a tavalyi súlyozott átlagos megújuló termelői árból számított referencia áraknak. A támogatási igény tehát itthon is jelentősen mérséklődik, amit az is jelez, hogy a meghatározott támogatási költségvetésnek az aukció mindössze néhány százalékát használta el. A növekvő megújuló kapacitás nem csak a támogatási igény bővülését, de az időjárásfüggő termelés növekedésével a kiegyenlítő piaci költségek emelkedését is maga után vonja. Jelenleg ugyanakkor a magyar kiegyenlítő költségek meglehetősen magasak, a regionális együttműködés fokozását szorgalmazó EU-s direktívák és egyéb szabályozások egyik célja pedig éppen ezen kiugró értékek csökkentése.

MÍG A HATÓSÁGI ÁRAS TARIFÁKAT FIZETŐ MAGYAR FOGYASZTÓK A NEGATÍV ÁRAMTŐZSDEI ÁRAKBÓL ÉRTELEMSZERŰEN NEM SOKAT FOGNAK ÉRZÉKELNI - KÖZVETLENŰ LEGALÁBB IS BIZTOSAN NEM - , ADDIG AZ IPARI FOGYASZTÓKNAK A NAGYKERESKEDELMI ÁRAK CSÖKKENÉSE FORINTOSÍTHATÓ ELŐNYÖKET JELENT, HISZEN ÍGY MOST SZÁMUKRA KEDVEZŐBB SZERZŐDÉSEKET TUDNAK KÖTNI, ILLETVE A MEGLÉVŐ SZERZŐDÉSEIKBEN HASZNÁLT INDEXEK IS KEDVEZŐBBÉ VÁLNAK SZÁMUKRA.

A megújulókhöz és a karbonárhoz fűződő költségek, valamint a járványhelyzet előre nem látható alakulása és azok hatása keresletre, illetve az új európai energiapiaci szabályozás egy olyan többismeretlenes képletet alkot, amely alapján ma még kérdéses, pontosan mi is vár a villamosenergia-piacokra - fogalmaz a kutatóközpont vezetője.

(Portfólió 2020. május 3., vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 18. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás)